

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU JAROCIŃSKIEGO
W ROKU 2022**

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W JAROCINIE

Jarocin 2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH..	4
II. ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	13
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	16
IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	19
V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	31
VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	39
VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	47
VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	57
IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	59
ZAKOŃCZENIE	60

WSTĘP

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu jarocińskiego w 2022 r. było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Jarocinie wykonywała zadania zgodnie z „Planem zasadniczych zamierzeń na rok 2022” oraz przeprowadzała kontrole w związku z działaniami akcyjnymi, na podstawie otrzymanych zgłoszeń i wytycznych.

Realizowano różnorodne działania edukacyjno-informacyjne na rzecz umacniania zdrowia jednostki oraz całego społeczeństwa powiatu jarocińskiego.

W działalności laboratoryjnej jak i w działalności kontrolnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników badań i kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze zdrowia ludzkiego.

Realizowano system ciągłego podnoszenia poziomu kształcenia pracowników.

W 2022 r., współpracowano z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu, Inspekcją Weterynaryjną, Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu, Wielkopolską Izbą Rolniczą w Poznaniu, Komendą Powiatową Policji, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Gazetą Jarocińską, Gazetą Japik, Radiem Poznań, serwisem gazety internetowej.

W przedkładanej ocenie ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, zawodowych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie.

Prezentowane w niniejszym opracowaniu dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2022 realizowanych w ramach programu badań statystycznych.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

I.1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W roku 2022 tak jak w latach ubiegłych sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób szerzących się drogą pokarmową kształtowała się pomyślnie. Nie zanotowano żadnego zachorowania na **dur brzuszny**. Podobnie jak w latach ubiegłych nie notowano również zachorowań na **dury rzekome**.

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką *Salmonella* były na tym samym poziomie **5** przypadków (wsp. zap. 7,03) w roku **2021** oraz **5** (wsp. zap. 7,13) w roku **2022**. Wszystkie przypadki potwierdzone laboratoryjnie. Zachorowania wystąpiły na terenie wsi (4 przypadki) i w mieście (1 przypadek). Dotyczyły one w **2** przypadkach kobiet, a w **3** przypadkach mężczyzn.

W **3** przypadkach zachorowanie wywołała pałeczka *Salmonella enteritidis*, w **1** przypadku pałeczka *Salmonella infantis* oraz w **1** przypadku *Salmonella species*.

W roku 2022 nie zarejestrowano zachorowań na **czerwonkę**.

W roku 2022, tak samo jak w roku 2021 nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowań wywołanych przez *Escherichia coli enteropatogenną*.

Odnotowano wzrost zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* z **29** (wsp. zap. 40,76) w 2022 r. do **31** (wsp. zap. 44,22) w 2022 r. Zachorowanie dotyczyło **23** kobiet i **8** mężczyzn.

Zarejestrowano znaczny wzrost wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Rotawirusy* z **8** przypadków (wsp. zap. 11,25) w roku 2021 do **68** przypadków (wsp. zap. 96,99) w 2022 r. Zachorowania dotyczyły **36** dziewcząt i **32** chłopców, wystąpiły w **48** przypadkach na wsi, a w **20** w mieście. Zarejestrowano spadek zachorowań na *Norowirusy* z **41** przypadków (wsp. zap. 57,65) w 2021 r. do **24** przypadków (wsp. zap. 34,23) w 2022 r. Zachorowania dotyczyły **11** kobiet i **13** mężczyzn. Liczba zachorowań wywołanych przez *Adenowirusy* z **6** przypadków (wsp. zap. 8,43) w 2021 r. wzrosła do **16** przypadków (wsp. zap. 22,82) w 2022. Zachorowania wystąpiły w mieście (**6** przypadków) i na wsi (**10** przypadków) i dotyczyły **6** dziewczynek i **10** chłopców.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano niewielki spadek zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2** i zarejestrowano ich w 2021 r. ogółem **7** (wsk. zap. 9,84), natomiast w roku 2022 zarejestrowano **6** przypadków (wsk. zap. 8,56).

Z ogółu zachorowań w 2022 r. **6** przypadków zachorowań na **biegunki do lat 2** poddano hospitalizacji.

W roku 2022 zarejestrowano **2 przypadki** (wsp. zap. 2,85) zachorowania na **WZW A**. Oba zachorowania dotyczyły dziewczynek, z których jedna zamieszkuje na wsi, jedna w mieście.

W 2022 r. tak jak w latach ubiegłych nie zanotowano ani jednego zatrucia pokarmowego wywołanego **enterotoksyną gronkowcą, toksyną botulinową, grzybami, jersiniozą**.

I.2. Ogniska zachorowań

W roku 2022 na terenie powiatu jarocińskiego nie odnotowano zbiorowych ognisk zatruc pokarmowych.

Zarejestrowano natomiast **20 innych ognisk** zachorowań, których czynnikiem etiologicznym była *Varicella*. Ogniska **ospy wietrznej** wystąpiły w **20** przedszkolach z czego **8** znajduje się na terenie miast, a **12** na wsi.

Ogółem w ogniskach chorowało **450** dzieci do lat **14-tu**. Dwa przypadki z ogółu zachorowań poddano hospitalizacji. Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

Na naszym terenie zarejestrowano także **6** ognisk spowodowanych przez COVID-19.

I.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienia ochronne

Sytuacja epidemiologiczna chorób, przeciwko którym prowadzi się szczepienia ochronne tak jak w latach ubiegłych kształtowała się dość pomyślnie.

W roku 2022 nie zanotowano żadnego zachorowania na **tężec, różyczkę, ostre porażenie wiotkie, krztusiec** oraz **odrę**.

W roku 2022 zarejestrowano nieznaczny spadek zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** - **5** przypadków (wsp. zap. 7,03) w **2021** r., a w **2022** r. **4** przypadki (wsp. zap. 5,71). Wyżej wymienione zachorowania w 2022 r. zakwalifikowano jako – **4** przypadki przewlekłe. Zachorowania dotyczyły **2** kobiet i **2** mężczyzn. Osoby te zamieszkiwały następująco: **3** osoby w mieście, **1** osoba na wsi. Osoby nie były szczepione i nie były narażone zawodowo.

W roku 2022 nie odnotowano żadnego **nagminnego zapalenia przyusznic**, natomiast w roku 2021 zarejestrowano **1** przypadek (wsp. zap. 1,4).

I. 4. Neuroinfekcje, choroba meningokokowa

W roku 2022 nie odnotowano żadnego przypadku bakteryjnego zapalenia opon mózgowych, natomiast w 2021 r. odnotowano **1** przypadek (wsp. zap.1,41).

I.5. Choroby odzwierzęce

Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych na terenie powiatu kształtowała się pomyślnie. Tak jak w latach ubiegłych nie notowano zachorowań na **włośnicę, leptospirozę oraz wściekliznę**.

W okresie sprawozdawczym odnotowano niewielki wzrost zachorowań na **boreliozę z 10** przypadków (wsp. zap. 14,06) w 2021 r. do **13** przypadków w 2022 r. (wsp. zap. 18,54). Przypadki dotyczyły **6** kobiet i **7** mężczyzn. Większą liczbę zachorowań odnotowano na wsi - **10**, natomiast **3** w mieście.

I.6. Inne choroby zakaźne

W roku 2022 nie odnotowano **kampylobakterioz, zakażenia enterokrwotocznymi szczepami E. coli**.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano wzrost zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu C**:

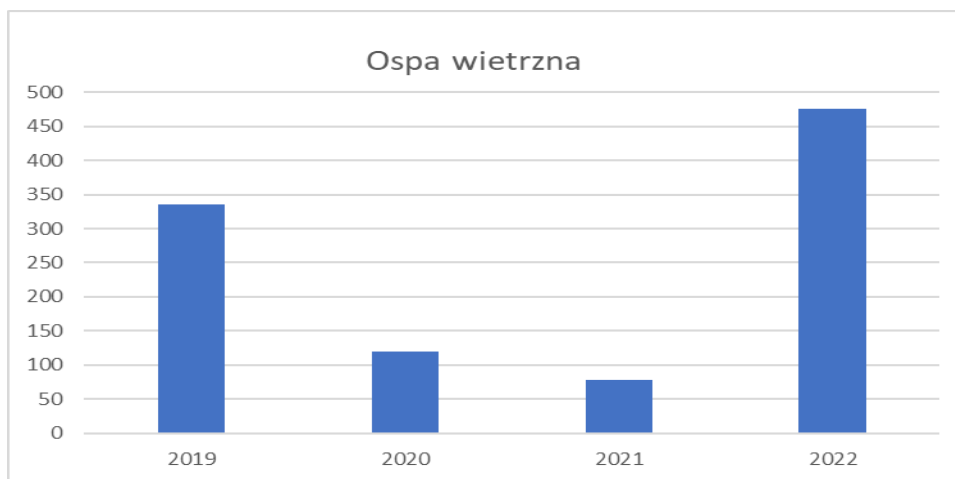
- w 2021 r. **2** przypadki (wsp. zap. 2,81),
- w 2022 r. **6** przypadków (wsp. zap. 8,56).

Wszystkie przypadki zakwalifikowano jako przewlekłe. W 2022 r. zachorowania dotyczyły **2** kobiet i **4** mężczyzn, z czego **4** osoby zamieszkujące w mieście i **2** na wsi.

W 2022 r. nie odnotowano zachorowań na chorobę **Creutzfeldta-Jakoba**.

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano znaczny wzrost zachorowań na **ospę wietrzną z 78** (wsp. zap. 109,64) zachorowań w roku 2021 do **475** przypadków (wsp. zap. 677,50) w 2022 r. Sezonowy wzrost zachorowań przypadł na miesiąc maj, czerwiec, lipiec. Zachorowania te występowały zarówno w miastach (262 przypadki) jak i na wsiach (213 przypadków). Chorowało **248** mężczyzn i **227** kobiet. Najwięcej zachorowań przypadało na grupy wiekowe:

GRUPY WIEKOWE	LICZBA PRZYPADKÓW
1-4	203
5-9	206

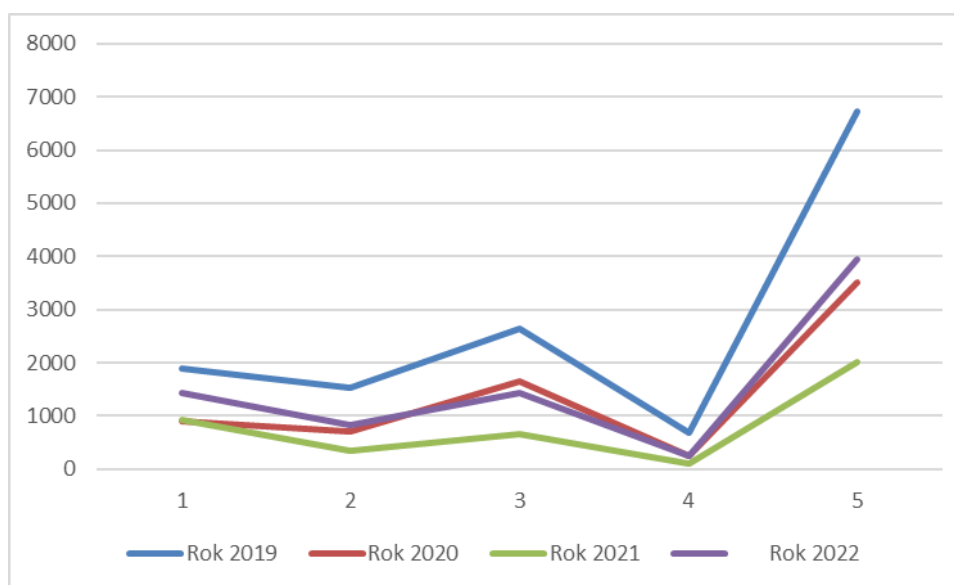

Rys. Nr 1 Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2019-2022

W 2022 r. **zarejestrowano 2** przypadki (wsp. zap. 2,81) nowych zakażeń **HIV** tak, jak w ubiegłym roku, w którym **zarejestrowano również 2** przypadki (wsp. zap. 2,85).

Ponadto w roku 2022 zarejestrowano 3952 zachorowania grypopodobne, gdzie zaobserwowano znaczny wzrost (50,96%) zachorowań w stosunku do roku 2021.

Grupy wiekowe	Rok 2021	Rok 2022
0-4	921	1426
5-14	335	828
15-64	649	1443
65 <	109	255
Ogółem:	2014	3952

Rys. Nr 2 Liczba zachorowań na przypadki grypopodobne z podziałem na grupy wiekowe w latach 2019-2022.

Liczba zachorowań na **płonicę w 2022 r.** kształtowała się tak jak w roku ubiegłym:

- w 2021 r. **2** przypadki (wsp. zap. 2,81),
- w 2022 r. **2** przypadki (wsp. zap. 2,85).

W okresie sprawozdawczym odnotowano taką samą ilość zachorowań na różę:

- w 2021 r. **3** przypadki (wsp. zap. 4,22),
- w 2022 r. **3** przypadki (wsp. zap. 4,28).

I.7. Gruźlica

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano **7** przypadków zachorowań na **gruźlicę**. W stosunku do roku ubiegłego odnotowano znaczny wzrost zachorowań (2021 – **2** przypadki).

I.8. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2022 r. nie zarejestrowano zachorowań na **kilę wczesną**, ale zarejestrowano **2** przypadki **jako** inną postać **kilę nieokreślonej**. Oba zachorowania wystąpiły na terenie wsi. Dotyczyły one **1** kobiety oraz **1** mężczyzny, jeden przypadek był hospitalizowany.

I.9. Zapobieganie wściekliznie

W 2022 r. na terenie powiatu jarocińskiego zarejestrowano **65** przypadków styczońcy i narażenia na wściekliznę, z czego **8** osób podjęło szczepienia przeciwko wściekliznie.

I.10. SARS-CoV-2

Pierwszy kwartał 2022 upłynął pod kątem pandemii **SARS-CoV-2**. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie podejmował szereg czynności związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie przeprowadzili **431** kontroli sanitarnych w zakresie przestrzegania obostrzeń związanych z pandemią, nałożyli **64** mandaty karne za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów.

W powiecie jarocińskim w roku **2022** odnotowano **2717** osób chorych na COVID-19, w tym **59** osób hospitalizowano.

Pracownicy pionu epidemiologii ogółem w 2022 roku przeprowadzili **2774** wywiady oraz dochodzenia epidemiologiczne związane z chorobami zakaźnymi.

Tab. Nr 1 Zachorowania na choroby zakaźne w powiecie jarocińskim w latach 2021 -2022.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2021		2022		
			1. zachorowań	zapadalność	1. zachorowań	zapadalność	
0	1	2					
1	A00	Cholera	0	0	0	0	
2	A01.0	Dur brzuszny	0	0	0	0	
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C	0	0	0	0	
4	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	5	7,03	5	7,13
5	A02.1		posocznica	0	0	0	0
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe	0	0	0	0
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)	0	0	0	0	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	1	1	1	1,43
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwtoczną (werotoksyczna)	0	0	0	0
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0	1	1,43
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0	0	0
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	4	5,62	0	0
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	29	40,76	31	44,22
14	A04.7-8		inne określone	1	1,41	1	1,43
15	A04.9		nie określone	0	0	0	0
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	0	0	1	1,43	
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe(ogółem)	gronkowcowe	0	0	0	0
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm)	0	0	0	0
19	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	0	0	0	0
20	A05.3-8		inne określone	0	0	0	0
21	A05.9		nie określone	0	0	0	0
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0	
23	A07.1	Lamblioza (giardioza)	0	0	1	1,43	
24	A07.2	Kryptosporidioza	0	0	0	0	
25	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	8	11,25	68	96,99
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	41	57,63	24	34,23
27	A08.2-3		inne określone	6	8,43	15	21,39
28	A08.4		nie określone	24	33,74	24	34,23
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	47	66,07	61	87,00	
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	14	19,68	14	19,97
31		w tym u dzieci do lat 2	7	9,84	6	8,56	
32	A20	Dżuma	0	0	0	0	
33	A21	Tularemia	0	0	0	0	
34	A22	Wąglik	0	0	0	0	
35	A23	Bruceloza: nowe zachorowania	0	0	0	0	
36	A24.0	Nosaciczna	0	0	0	0	
37	A27	Leptospiroza	0	0	0	0	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	0	0	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO	0	0	0	0	
40	A32	Listerioza	0	0	0	0	
41	A33-35	Tężec	ogółem	0	0	0	0
42	A33		noworodków	0	0	0	0
43	A36	Błonica	0	0	0	0	
44	A37	Krzusiec	0	0	0	0	
45	A38	Płonica (szkarlatyna)	1	1,41	2	2,85	
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	0	0	0	0
47	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0
48	A39.1-4		posocznica	0	0	0	0
49	A39.5-9	inna określona i nie określona	0	0	0	0	
50	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	3	4,22	3	4,28
51	A46		róża	3	4,22	3	4,28
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	0	0	0	0
53	B95.0/O85		gorączka połogowa	0	0	0	0
54	B95.0(...)		inna określona i nie określona	0	0	0	0
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów	0	0	0	0
56	A48.2		gorączka z Pontiac	0	0	0	0
57	A50	Kiła	wrodzona i noworodków	1	1,41	0	0
58	A51		wczesna	0	0	0	0
59	A52		późna	0	0	0	0
60	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	2	2,81	2	2,85
61	A54	Rzeżączka	0	0	0	0	
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	0	0	0	0	
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	0	0	
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem	10	14,06	13	18,54
65			neuroborelioza	1	1,41	0	0
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)	0	0	0	0	
67	A75	Dur wysypkowy	0	0	0	0	
68	A78	Gorączka Q	0	0	0	0	
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy	0	0	0	0	
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	0	0	0	0
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0	0	0
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0	

73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	0	0	0	0
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	0	0	0	0
75	A81		inne i nie określone	0	0	0	0
76	A82	Wścieklizna		0	0	0	0
77	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		15	21,09	8	11,41
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu		0	0	0	0
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	0	0	1	1,43
80	A81.1;A83; A85;B02.0		inne określone	0	0	0	0
81	A86		nie określone	1	1,41	0	0
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0	0	0
84	B00.3		opryszczkowe	0	0	0	0
85	A87.1-9; B02.1		inne określone i nie określone	1	1,41	0	0
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
87	A90-1	Gośćnica denga (klasyczna lub krwotoczna)		0	0	0	0
88	A92.0	choroba wywołana przez wirus Chikungunya		0	0	0	0
89	A92.3	Gośćnica zachodniego Nilu		0	0	0	0
90	192.8	Choroba wywołana przez wirus Zika		0	0	0	0
91	A95	Żółta gośćnica		0	0	0	0
92	A96.2; A98.3-4	Wirusowe gośćniczki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa	0	0	0	0
93	A92.0; A96.0-1,8-9; A98.0-2,5-8, A99		inne określone i nie określone	0	0	0	0
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy		0	0	0	0
95	B01	Ospa wietrzna		78	109,64	475	677,50
96	B03	Ospa prawdziwa		0	0	0	0
97	B05	Odra		0	0	0	0
98	B06	Różyczka		0	0	0	0
99	B08.8	Pryszczycza		0	0	0	0
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	0	0	2	2,85
101	B16		typu B - ostre	0	0	0	0
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO	5	7,03	4	5,71
103	B17.1		typu C-ostre -ogółem	0	0	0	0
104	B17.1		typu C	0	0	0	0
105	B18.2		typu C- przewlekłe i BNO	2	2,81	6	8,56
106	B17.0,2-8; B18.8-9;B19		inne i nie określone	0	0	1	1,43
107	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności		0	0	1	1,43
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		2	2,81	2	2,85
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		2	2,81	0	0
110	B50-B54	Malaria (zimmica)		0	0	0	0
111	B67	Bąblowica (echinokokoza)		0	0	0	0
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		0	0	0	0
113	B75	Włośnica		0	0	0	0
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	1	1,41	0	0
115	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	1	1,41	0	0
116	A40.3		posocznica	0	0	0	0
117	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	0	0	0	0
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>		0	0	0	0
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem	0	0	0	0
120	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	0	0	0	0
121	A41.3		posocznica	0	0	0	0
122	B96.3/(...)		inna określona i nie określona	0	0	0	0
123	G01;G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
124	G00.2-8; G04.2		inne określone	0	0	0	0
125	G00.9;G04.2		inne, nie określone	1	1,41	0	0
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		0	0	0	0
127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		0	0	0	0
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		0	0	0	0
129	J10-J11	Grypa	ogółem	0	0	0	0
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona	0	0	0	0
132			Choroba wywołana przez wirus Zika	0	0	0	0
133	P35.1-9		inne określone i nie określone	0	0	0	0
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	1	1,41	0	0
135	P37.2		listerioza	0	0	0	0
136	P37.3-9		inne określone i nie określone	0	0	0	0
137	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej		0	0	0	0
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre		0	0	0	0
139	T61	Zatrucia naturalnie toksykami substancjami spożytkami jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0	0	0
140	T62.0		grzyby	0	0	0	0
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin	0	0	0	0

142	T64	Ostre zatrucia	mikotoksyny	0	0	0	0
143	—	żywnością skażoną	dioksyny	0	0	0	0
144	—	biologicznie i/lub	polichlorowane bifenyle	0	0	0	0
145	—	chemicznie	inne określone i nie określone	0	0	0	0
146	—	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)		3799	5341,53	2717	3875,28

I.11. Szczepienia ochronne

Szczepienia ochronne prowadzono zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych i terminami w nim ustalonymi. W pojedynczych przypadkach występują braki w stanie zaszczepienia z uwagi na okresowe bądź stałe p/wskazania lekarskie do szczepień lub wskazania do ich czasowego odroczenia, środowiska odporne oraz migracje ludności.

Ponadto, w 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wystawił osobom uchylającym się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych **37** wezwań, **11** pism informujących, **27** upomnień oraz ustosunkował się w **7** przypadkach do zarzutów w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych wobec osób uchylających się.

PPIS w Jarocinie wystawił **15** tytułów wykonawczych, które skierowane zostały do Wojewody Wielkopolskiego z prośbą o wszczęcie egzekucji.

W 2022 r. odnotowano ogółem **1** niepożądany odczyn poszczepienny (NOP), który wystąpił po szczepieniu przeciwko gruźlicy (BCG) i był o charakterze łagodnym. W powiecie jarocińskim ogólny stan zaszczepienia w roku sprawozdawczym kształtuje się w granicach: 90,0-100 %.

I.11. Podsumowanie:

1. W roku 2022 zachorowania w zakresie chorób szerzących się drogą pokarmową kształtowały się na bardzo podobnym poziomie.
2. Nie zanotowano żadnego zachorowania na dur brzuszny oraz dury rzekome. Odnotowano taki sam poziom zapadalności na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką *Salmonella* z 7,03 w 2021 r. do 7,13 w 2022 r. oraz znaczny wzrost zachorowań na *Rotawirusy* z 11,25 w 2021 r. do 96,99 w 2022 r.
3. Zapadalność na większość chorób zakaźnych kształtowała się na podobnym poziomie roku ubiegłego. W przypadku **ospy wietrznej** odnotowano bardzo duży wzrost zapadalności z 109,64 w roku 2021 do 677,50 w roku 2022. Zarejestrowano niewielki wzrost w przypadku **boreliozy** z 14,06 w roku 2021 r. do 18,54 w 2022 r. Niewielki wzrost nastąpił również w przypadku **plonicy**, gdzie odnotowano zapadalność z 2,81 w 2021 r. do 2,85 w 2022 r. Zapadalność na **różę** była na tym samym poziomie 4,22 w roku 2021 oraz 4,28 w 2022 r.

4. W okresie sprawozdawczym okresowe braki w dostawie niektórych preparatów szczepionkowych: Rotateq, MMR, Pentaxim, Tetana, Td, Varilrix, Tdap, DTaP, a przede wszystkim krótkie terminy ważności szczepionek: Pentaxim, MMR-Vax-Pro, ACT-HIB, Varilrix, Varivax, „DTPw, Engerix typu B oraz ich różnorodność: Synflorix (PCV-10) i Prevenar (PCV-13), Pentaxim i Infanrix-IPV-HIB typu B oraz Varivax i Varilrix spowodowały zakłócenia organizacyjne. Ponadto, coraz większa liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych, aktywność ruchów anty/szczepionkowych, kształtowanie przez rodziców niewłaściwych opinii nt. szczepień, powoływanie się na niewiarygodne źródła informacji niezgodne ze znajomością aktualnej wiedzy (chaos medialny), wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną, wcześniejszy niepożądany odczyn poszczepienny u dziecka, a także coraz częstsze migracje ludności (podróże i pobyt za granicą), spowodowały dość znaczne utrudnienia w realizacji obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych, czego skutkiem jest zaniżony procent zaszczepienia. Niemałe znaczenie w opóźnieniu bądź braku realizacji szczepień ma również uwaga w obowiązującym Kalendarzu Szczepień Ochronnych „po ukończeniu roku życia” oraz wystąpienie epidemii SARS-CoV-2 i związana z nią sytuacja epidemiologiczna w kraju.

II. ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II. 1. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Mieszkańcy powiatu jarocińskiego w 2022 r. zaopatrywani byli przez 18 wodociągów o różnej wielkości:

W miastach:

➤ 1 wodociąg o produkcji wody od 1000-10000 m³/d:
wodociąg Jarocin - zasilany jest z 6 ujęć wodnych zlokalizowanych w Jarocinie, Wilkowyi, Witaszycach, Stefanowie, Potarzycy i Kątach.

➤ 1 wodociąg o produkcji wody od 100-1000 m³/d:
wodociąg Jaraczewo zasilany z jednego ujęcia wody, które zlokalizowane jest w Jaraczewie.

Na wsiach:

➤ 15 wodociągów o produkcji wody od 100-1000 m³/d:
wodociąg Góra, Nosków, Rusko, Kurcew, Magnuszewice, Wyszki, Wola Książęca, Kamień, Komorze, Lubinia Mała, Raszewy, Stęgosz, Pawłowice, Podlesie, Kotlin SKR.

➤ Inne podmioty zaopatrujące w wodę - 1 wodociąg ZPOW Kotlin, który zaopatruje w wodę tylko zakład produkcyjny ZPOW Kotlin.

Wszystkie strefy bezpośrednie ujęć wody posiadają oznakowanie, ogrodzenie, zabezpieczone opłotowaniem i bramami strefy ochrony bezpośredniej. Siatki i ogrodzenia utrzymane w dobrym stanie technicznym.

Ujęcia wody i stacje uzdatniania wody w Jarocinie przy ul. Poznańskiej 26e, Stefanowie i Wilkowyi na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego umieszczone zostały w ewidencji obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie Wojewody Wielkopolskiego. W związku z tym opracowany został dla nich „Plan ochrony” uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Policji. Sygnały alarmowe oraz interwencje z nimi związane monitorowane są przez Agencję Ochrony w oparciu o umowę.

Stacje uzdatnia wody, dla których opracowany został „Plan ochronny” (tj. Jarocin, ul. Poznańska 26e, Wilkowyja, Stefanów) zlokalizowane są na ogrodzonych terenach. Bramy w ogrodzeniach zabezpieczone są atestowanymi kłódkami, a drzwi zamkami. Zewnętrzne pokrywy studni głębinowych posiadają zabezpieczenia w postaci atestowanych kłódek oraz czujek elektromagnetycznych (kontraktonów), z których sygnał przekazywany jest do agencji ochrony. Na zewnątrz budynków zamontowano kamery, a w pomieszczeniach czujki ruchu oraz kontraktony na drzwiach.

W przypadku pozostałych ujęć tj. Witaszyce, Kąty, Potarzyca budynki stacji znajdują się na ogrodzonych terenach. Bramy wjazdowe oraz zewnętrzne pokrywy studni głębinowych zabezpieczone są atestowanymi kłódkami, a drzwi zamkami.

Studnie znajdujące się poza terenami stacji uzdatniania wody zabezpieczone są przed dostępem osób nieupoważnionych (kłódkami) i są ogrodzone.

W gminie Kotlin, gminie Jaraczewo i gminie Żerków stacje uzdatniania wody są ogrodzone, bramy wjazdowe zamykane na kłódki. Instalacja alarmowa budynków stacji podłączona jest do komórki alarmowej pracownika urzędu, tj. konserwatora. Dodatkowo prowadzony jest monitoring objazdowy. Studnie są zabezpieczone i zamykane na kłódki.

Przeprowadzono 123 kontrole (24 kontrole sanitarne i 99 kontroli poborowych). Stan sanitarno-techniczny wodociągów oceniono jako dobry.

II. 2. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Z wody wyprodukowanej przez w/w wodociągi korzysta łącznie 70111 mieszkańców powiatu jarocińskiego. Ogółem pobrano do badań 132 próby wody (w ramach monitoringu kontrolnego – 93 próby, w ramach monitoringu przeglądowego – 20 prób oraz w ramach nadzoru – 19 prób). W 2022 r. stwierdzono przekroczenia w pobranych próbkach wody do badań: barwa (5 prób), mętność (5 prób). Przekroczenia były niewielkie, nie miały istotnego znaczenia zdrowotnego dla ludzi i po wykonaniu odpowiednich działań przez właścicieli wodociągów zostały usunięte. Przekroczenia wystąpiły w wodociągach: Kurcew, Magnuszewice, Wyszki, ZPOW Kotlin, Podlesie, Pawłowice. Wyjątek stanowi wodociąg Jaraczewo, gdzie w 2022 r. w pobranych próbkach wody stwierdzono przekroczenie barwy, żelaza i mętności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał komunikat o przekroczeniach odbiegających od obowiązujących norm w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 poz. 2294 ze zm.) oraz wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego w Jaraczewie do dnia 30.06.2023 r. W związku z wydaną decyzją pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie prowadzą wzmożony monitoring wody w ramach kontroli urzędowej a Komunalny Zakład Budżetowy w Jaraczewie w ramach kontroli wewnętrznej. Obecnie jakość wody dostarczanej z wodociągu Jaraczewo ulega systematycznej poprawie, w związku z prowadzonymi pracami modernizacyjnymi w SUW.

Tab. Nr 1 Tabela podsumowująca grupę wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie jarocińskim

Wodociągi	Liczba próbek		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
	zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadających wymaganiom	nie odpowiadająca wymaganiom		odpowiadająca wymaganiom	nie odpowiadających	
				razem	razem			
100-1000	16	93	10	16	0	0	25931	0
1000-10000	1	33	0	1	0	0	44180	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	1	6	0	1	0	0	Woda tylko doprowadzona jest na teren zakładu ZPOW Kotlin	0
Razem	18	132	10	18	0	0	70111	0

Na terenie powiatu jarocińskiego znajduje się Laboratorium Badawcze Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. w Jarocinie zlokalizowane w Cielczy, przy ul. Gajówka 1, zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie, które prowadzi wewnętrzny monitoring kontrolny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 50 decyzji, w tym:

- 38 decyzji – ocen o przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 2 decyzje administracyjne dotyczące zatwierdzenia laboratorium badawczego w Jarocinie,
- 8 decyzji (ocen) o jakości wody do spożycia – przydatności wody do spożycia na podstawie kontroli wewnętrznej (badań prób wody) w masarni, ubojni, przetwórni ryb oraz w mleczarni,

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.).

II. 3. Podsumowanie:

1. Mieszkańcy powiatu jarocińskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia właściwej jakości za wyjątkiem mieszkańców zaopatrywanych przez wodociąg Jaraczewo, gdzie została wydana decyzja o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
2. W 2022 r. odnotowano krótkotrwałe przestoje w dostawie wody, które nie wpłynęły na jakość produkowanej wody.
3. Współpraca z przedsiębiorstwami i właścicielami wodociągów oraz wykonywanie badań wody w stałych punktach w ramach kontroli wewnętrznej prowadzi do szybkiej poprawy jakości wody do spożycia.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

III. 1. Domy opieki społecznej

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie jest Dom Pomocy Społecznej w Raszewach i Dom Pomocy Społecznej im. Marii Kaczyńskiej w Kotlinie. Domy Pomocy Społecznej są przystosowane dla osób niepełnosprawnych (dźwig, podjazdy, łazienki).

W 2022 r. przeprowadzano 2 kontrole sanitarne. Pobrano 4 próby wody w kierunku Legionella sp., w ramach kontroli wewnętrznej - próby niekwestionowane.

III. 2. Hotele, motele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Na terenie powiatu znajduje się 17 tego typu obiektów. W 2022 r. przeprowadzono 12 kontroli w 9 tego typu obiektach. We wszystkich obiektach stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-techniczny. Wszystkie obiekty podłączone do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Odpady komunalne składowane w pojemnikach pedałowych wyłożonych workami foliowymi, po zapelnieniu opróżniane do kontenerów, wywożonych przez firmy specjalistyczne. Obiekty posiadają magazyny bielizny czystej, ilość bielizny czystej wystarczająca, bielizna brudna składowana w workach foliowych w wydzielonym miejscu. Bielizna prana w pralniach własnych lub usługowo. Ilość środków myjąco-dezynfekcyjnych, sprzętu porządkowego oraz ilość pościeli i ręczników wystarczająca. Dezynfekcja kołder, materacy oraz deratyzacja i dezynsekcja wykonywana raz w roku lub w zależności od potrzeb.

W pomieszczeniach w/w obiektów jest przestrzegana ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).

W 2022 r. pobrano do badań w ramach kontroli wewnętrznej 3 próby wody w kierunku Legionella sp. / hotel JAROTA Jarocin /– woda niekwestionowana.

III. 3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Pod nadzorem w 2022 r. było 141 obiektów należących do tej grupy. Przeprowadzono 49 kontroli, które nie wykazały uchybień sanitarno-technicznych.

Odpady niebezpieczne w w/w obiektach składowane są w atestowanych szczelnych pojemnikach, jednorazowych, prawidłowo oznakowanych, przechowywane w urządzeniach chłodniczych wyposażonych w termometr, następnie zabierane przez firmy specjalistyczne, posiadające zezwolenia na odbiór i transport odpadów niebezpiecznych.

W przedmiotowych obiektach wykonuje się proces dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, o wysokim poziomie skuteczności, z zastosowaniem preparatów wykazujących działanie sporobójcze. Część zakładów zleca przeprowadzanie sterylizacji narzędzi firmom zewnętrznym (zakładom opieki zdrowotnej) lub posiada własne autoklawy. Podczas przeprowadzania kontroli pracownicy służb sanitarnych informowali właścicieli zakładów, że osoby podejmujące czynności, w trakcie wykonywania, których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

III. 4. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu jarocińskiego znajdują się 3 obiekty tego typu: w Jarocinie, Żerkowie i Jaraczewie. W 2022 r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

III. 5. Baseny

Dwa baseny kąpielowe w Jarocinie i 1 basen kąpielowy w Żerkowie zaopatrywane są w wodę odpowiednio z wodociągu w Jarocinie oraz z wodociągu w Pawłowicach.

W okresie od czerwca do września funkcjonują dwa baseny odkryte.

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne oraz 6 kontroli poborowych powyższych obiektów. Pobrano do badania 42 próby wody (w kierunku zanieczyszczeń bakteriologicznych – 25, fizykochemicznych – 3, fizykochemicznych plus bakteriologicznych – 14). Badania nie wykazały przekroczeń.

III. 6. Podsumowanie:

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, dotyczy to przede wszystkim zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej.
2. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W obiektach są oznakowania o zakazie palenia zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).
3. W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie brali udział w 29 ekshumacjach. Ekshumacje przeprowadzają firmy specjalistyczne. Transport zwłok i szczątków ludzkich odbywa się odpowiednimi środkami transportu.

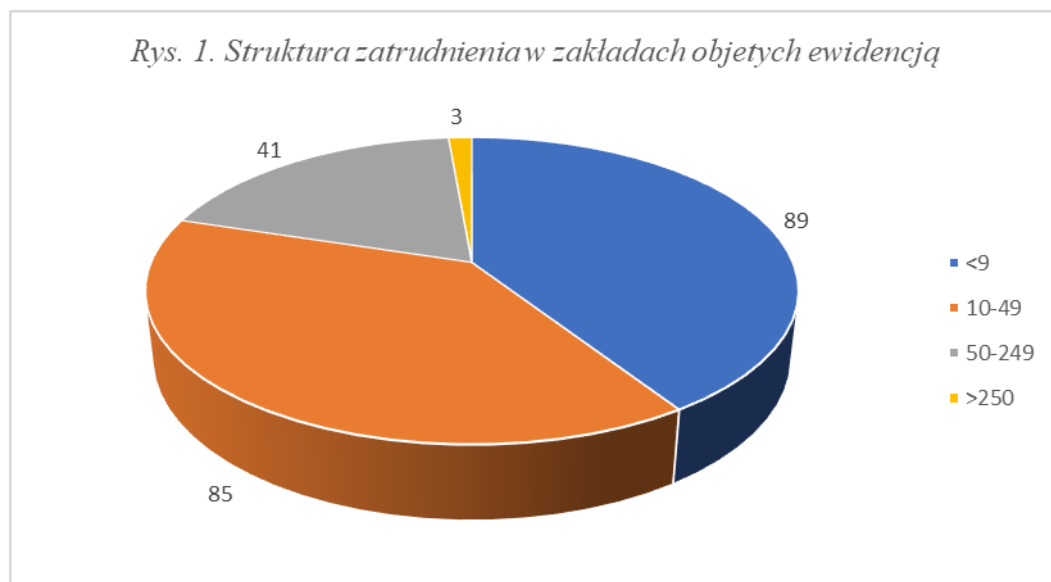
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał: 41 decyzji na przeprowadzenie ekshumacji i transport zwłok oraz szczątków ludzkich oraz wydał 1 decyzję na wywóz zwłok z Polski do Gruzji.

IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Założeniem głównych kierunków działania higieny pracy w 2022 r. było eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad nowymi substancjami psychoaktywnymi, a także substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.

IV.1. Struktura zatrudnienia

Na koniec 2022 r. w ewidencji higieny pracy zarejestrowanych było 218 zakładów pracy, które zatrudniały 8747 pracowników. Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników, stanowiące 79,81% wszystkich zewidencjonowanych obiektów. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające od 50 do 250 i więcej pracowników, stanowiły 20,18% ogółu.

W 2022 r. skontrolowano 112 zakładów pracy, co stanowi 51,3% wszystkich zakładów w ewidencji.

IV.2. Kontrole w ramach nadzoru

W 2022 r. przeprowadzono 121 kontroli sanitarnych oraz 4 dochodzenia w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie chorób zawodowych.

Na podstawie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy i w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 11 decyzji administracyjnych, zawierających 22 nakazy/obowiązki, w zakresie:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, natężenie hałasu),
- opracowania oceny ryzyka zawodowego,
- obniżenia stężenia pyłu i substancji chemicznych na stanowiskach pracy,
- substancji chemicznych i ich mieszanin,
- produktów biobójczych,
- poprawy warunków pracy (dostosowania do określonych wymagań zaplecza socjalnego dla pracowników).

W ramach zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie pracownicy higieny pracy:

1. Dokonali analizy z przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem oraz zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Na terenie działalności PSSE Jarocin funkcjonuje obecnie 1 firma posiadająca uprawnienia do usuwania i transportu wyrobów zawierających azbest. Z uzyskanych informacji wynika, że pracodawca osobiście zajmuje się jedynie transportem (w ograniczonym zakresie) zdemontowanych płyt azbestowych. Demontażem zajmują się inne, zewnętrzne firmy.

W 2022 r. nie otrzymano zgłoszeń, dotyczących prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

2. Dokonali oceny przygotowania pracodawców w zakresie warunków pracy oraz narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych (zadanie realizowane w latach 2021-2022).

W ewidencji PSSE w Jarocinie figurują 3 zakłady pogrzebowe. W 2022 skontrolowano 1 obiekt. W 1 przypadku, w dalszym ciągu, toczy się postępowanie administracyjne wszczęte w 2021 r. w zakresie zorganizowania właściwych, zgodnych z przepisami, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla zatrudnionych pracowników. Termin wykonania został wydłużony, ze względu na budowę nowego obiektu.

3. Opracowali informację z legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, zgodnie z formularzami INCB.

INCB - Międzynarodowy Organ Kontroli Środków Odurzających wzywa państwa członkowskie do podejmowania wspólnych działań, aby przeciwdziałać produkcji, nielegalnemu handlowi i nadużywaniu substancji, które stanowią zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Zasady nadzorowania handlu niektórymi substancjami, często wykorzystywanymi do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych (zwanymi dalej „prekursorami narkotyków”) określa Rozporządzenie Rady (WE) Nr 111/2005 z 22 grudnia 2004 r.

Na terenie powiatu funkcjonują 3 obiekty, zajmujące się wprowadzaniem do obrotu prekursorów kategorii 3 (aceton, toluen). Transakcje przeprowadzane są wyłącznie na terenie Polski. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie corocznie otrzymuje informacje o ilości wprowadzonych do obrotu prekursorów.

4 zakłady stosują prekursory kategorii 3 (toluen, kwas solny, kwas siarkowy) w swojej działalności (Nadleśnictwo – Ośrodek Szkółkarsko-Nasienny, formulatorzy chemii gospodarczej). W 2022 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów.

4. Sporządzili sprawozdania z realizacji projektu REACH-EN FORCE 10 (REF-10) w zakresie zintegrowanej kontroli produktów chemicznych. Projekt zakładał przeprowadzenie kontroli tylko i wyłącznie u producentów oraz importerów produktów objętych zakresem podstawowym projektu.

Projekt był realizowany w zakresie Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającym przy Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) w Helsinkach. Co roku realizowane są skoordynowane projekty w zakresie egzekwowania przepisów w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG).

Na terenie powiatu jarocińskiego nie funkcjonują zakłady objęte projektem.

5. Realizowali inicjatywy Forum BPR Subgroup, dotyczącej produktów biobójczych, działającej przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach.

W 2022 r. realizowany był Projekt Forum BPR-EN-FORCE-2 (BEF-2) w zakresie zintegrowanej kontroli produktów biobójczych pod kątem obecności zatwierdzonych i niezatwierdzonych substancji czynnych. W ramach w/w projektu kontroli poddano 1 obiekt oraz wypełniono kwestionariusz BEF-2.

6. Dokonali oceny realizacji działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

W 2022 r. przeprowadzono 8 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

Wydano 1 decyzję dotyczącą wycofania z obrotu produktów biobójczych bez wymaganego pozwolenia.

7. Dokonali realizacji działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu chemikaliów (substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3) za pośrednictwem stron i aukcji internetowych.
8. Przesyłali informacje w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin niezbędnych do opracowania sprawozdania dla Komisji Europejskiej wynikającego z rozporządzenia 1907/2006 oraz 1272/2008. Przesłane zostały informacje w zakresie:
 - legalnego obrotu prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 dla opracowania rocznego sprawozdania wynikającego z Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,
 - sprawowanego nadzoru w dziedzinie chemikaliów (REACH, CLP), produktów kosmetycznych, produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków za 2021r.
9. Monitorowali za pomocą SMIOD (System Monitorowania i Ostrzegania o „Dopalaczach”), informacje w zakresie realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze środków zastępczych, sprawozdań i meldunków, dokumentacji dotyczącej nadzoru, w tym kontroli w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W 2022 r. nie powzięto informacji dotyczących przewozu, wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Nie wpłynęło żadne zgłoszenie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

10. W ramach sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w związku z pojawieniem się w sprzedaży produktów na bazie konopi (w postaci liquidów, suszu, jointów, blantów) zawierających w swoim składzie zgodnie z deklaracją na opakowaniu substancję HHC-O (O-acetyloheksahydrokannabinol) prowadzono działania kontrolne w tym zakresie.

HHC-O jest estrem substancji HHC, który jest zbliżony w swoim działaniu do THC. Obie substancje, zarówno HHC i THC wywołują stany euforii, stymulacji, wpływają na odbiór

bodźców wzrokowych oraz słuchowych, wpływają na funkcje poznawcze, a długotrwałe ich stosowanie może prowadzić do rozwoju uzależnienia.

Przeprowadzono kontrolę w 1 obiekcie, zajmującym się sprzedażą produktów konopnych CBD w postaci olejków, liquidów do e-papierosów. Na oznakowaniu produktów brak było informacji o zawartości THC lub HHC.

11. Prowadzili nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1223/2009/WE z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącym produktów kosmetycznych. Egzekwowanie przepisów rozporządzenia w Polsce zapewnia ustawa z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych z (Dz. U. 2018, poz. 2227). Rozporządzenie zawiera wymagania prawne jakie muszą być spełnione przed wprowadzeniem produktu kosmetycznego na rynek, w szczególności dotyczące składu, oznakowania, wytwarzania, dokumentacji i bezpieczeństwa produktów kosmetycznych we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Prowadzono kontrole przestrzegania przepisów rozporządzenia dot. zakazu stosowania pirytonianu cynku oraz aldehydu 2-(4-tertbutylobenzylo) propionowego (nazwa zwyczajowa: lilial) w produktach kosmetycznych. W związku ze zmianą załączników rozporządzenia nr 1223/2009/WE, od 1 marca 2022 r. weszły w życie przepisy wprowadzające bezwzględny zakaz dostępności na rynku produktów zawierających pirytonian cynku i/lub lilial. Lilial jest substancją stanowiącą składnik kompozycji zapachowych i aromatów stosowanych w wielu kategoriach produktów kosmetycznych (m.in. w produktach myjących, pielęgnujących, perfumach). Pirytonian cynku to substancja najczęściej stosowana w kosmetykach do walki z łupieżem. W świetle dostępnych badań, substancje zostały sklasyfikowane jako substancje szkodliwe, uznane za rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość (CMR). Od dnia 17.12.2022 r. zaczęły również obowiązywać przepisy zakazujące stosowanie salicylanu metylu w produktach dla dzieci poniżej 6 roku życia. Wyjątek od powyższego ograniczenia stanowią pasty do zębów.

W 2022 r. przeprowadzono 8 kontroli w podmiotach wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne.

Na terenie powiatu jarocińskiego zarejestrowany jest 1 obiekt zajmujący się konfekcjonowaniem kosmetyków.

W ramach realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli zakładów pracy w 2022 r. wypełniano kwestionariusze dotyczące oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 09 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed

następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Informacje w tym zakresie przekazywano do WSSE w Poznaniu. Uzyskano 77 ocen – we wszystkich zakładach przestrzegano całkowitego zakazu palenia tytoniu.

IV.3. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W ewidencji higieny pracy zarejestrowane są 32 zakłady, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Tab. 1 Występujące czynniki szkodliwe w zakładach pracy

Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
	NDS/NDN ogółem*	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych (hałas i drgania mechaniczne)
32	447	33	46	386

*pracownik liczony jeden raz – może być narażony na więcej niż jeden czynnik

W 2022 r. skontrolowano 20 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Są to zakłady, w których stwierdza się przede wszystkim przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu. Jednakże, zmiany normatywów higienicznych w zakresie stężenia pyłów mąki spowodowały, że więcej osób narażonych jest na ten czynnik.

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych sprawdzano, czy pracownicy narażeni na działanie czynników szkodliwych poinformowani są o stwierdzonych przekroczeniach, czy wyposażeni są w atestowane, odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej, zwracano uwagę na stosowanie tych środków, sprawdzano czy miejsca pracy oznakowane są znakami nakazującymi stosowanie ochron indywidualnych.

Wydano 2 decyzje administracyjne, dotyczące obniżenia stężenia pyłu lub substancji chemicznych.

Największy problem stanowi praca w narażeniu na hałas. W przekroczeniach NDN hałasu pracują 383 osoby. W celu zabezpieczenia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem hałasu polecano konsekwentnie przestrzegać przepisów, zwłaszcza w zakresie stosowania przez pracowników indywidualnych ochron słuchu, które są z reguły jedynym realnym rozwiązaniem istniejącego problemu walki z hałasem. Informowano pracodawców o konieczności przeprowadzania badań audiometrycznych, mających na celu wczesne wykrycie ubytków słuchu i zapobiegania chorobie zawodowej. W przypadkach,

gdy uniknięcie lub wyeliminowanie narażenia jest niemożliwe za pomocą środków technicznych i organizacyjnych, zobowiązywano pracodawców do przeprowadzania regularnych pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników oraz ocenę stopnia narażenia, a także zapewnienia pracownikom stosowanie atestowanych i odpowiednio dobranych ochronników słuchu.

Fot. 1 Rodzaje środków ochrony słuchu

IV.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Z dniem 20 lutego 2021 r. uległo zmianie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, zgodnie z którym dodano do załącznika nr 1 (wykaz czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym) procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: w pkt 7 – prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika – zapis ten dotyczy wszelkich prac, w których może wystąpić kontakt dermalny z ww. olejami, np. podczas prac związanych z wymianą oleju, tzw. przepracowanego oraz w pkt 8 – prace związane z narażeniem pracowników na spaliny emitowane z silników Diesla.

W związku z powyższym, rejestr podmiotów, w których występują czynniki rakotwórcze został uzupełniony o obiekty, w których występuje narażenie na powyższe czynniki.

Obecnie, na podstawie obowiązujących przepisów, wszystkie prace związane z obróbką drewna, niezależnie od jego rodzaju zaliczane są do procesów technologicznych, w których dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym.

Badania dowiodły, że ryzyko nowotworów występuje nie tylko w związku z narażeniem na pyły drewna twardego (liściastego), lecz także w przypadku innych gatunków drewna oraz

wyrobów z drewna, w tym sklejki i płyt wiórowych lub płyt meblowych (MDF), poddawanych procesowi obróbki.

W PSSE figuruje obecnie 36 zakładów, w których pracownicy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Skontrolowano 25 podmiotów, w których przeprowadzono 26 kontroli.

Tab. 2 Czynniki rakotwórcze – dane wg ewidencji zakładów

Nazwa czynnika	Ilość osób eksponowanych			Ilość osób narażonych			Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli
	ogółem	K	M	ogółem	K	M		
Pył drewna	297	77	210	10	0	10	15	16
Azbest	1	0	1	0	0	0	1	1
chromian potasu, Fenoloftaleina 1 %, Acetalaldehyd	5	4	1	0	0	0	1	1
Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego smarowania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika Spaliny silników Diesla	43	0	43	0	0	0	6	6
Promieniowanie jonizujące	85	69	16	0	0	0	1	1
Formaldehyd								
Benzen	3	0	3	0	0	0	1	1
RAZEM	434	150	274	10	0	10	25	26

IV.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W ewidencji PSSE figurują 63 zakłady pracy, w których pracownicy są potencjalnie ekspozowani na szkodliwe czynniki biologiczne, zakwalifikowane głównie do 2 lub 3 grupy zagrożenia.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w 2022 r. skontrolowano ogółem 29 zakładów pracy, w których przeprowadzono 32 kontrole. W skontrolowanych zakładach ekspozowanych na działanie czynników biologicznych było ogółem 935 osób, a wśród nich to m.in. pracownicy służby zdrowia, służby leśnej, gospodarstw rolnych, utrzymania terenów zielonych, oczyszczania miasta, pralni. Klasyfikacji czynników biologicznych dokonano w oparciu o literaturę, ponieważ w żadnym zakładzie nie zostały przeprowadzone pomiary środowiskowe uwzględniające czynniki biologiczne.

Tab.3. Czynniki biologiczne

Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli	Ilość eksponowanych osób	
29	32	OGÓLEM 935	
		w tym	
		2 grupa 935	3 grupa 678

Wirus SARS-CoV-2 został wprowadzony przez Komisję Europejską do klasyfikacji szkodliwych czynników biologicznych w 3. grupie ryzyka z adnotacją, że czynności nie powodujące namnażania wirusa (m.in. testy diagnostyczne) są dopuszczalne w laboratoriach odpowiadających co najmniej 2. poziomowi bezpieczeństwa. Natomiast czynności związane z namnażaniem wirusa są dopuszczalne w laboratoriach odpowiadających co najmniej 3. poziomowi bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu jarocińskiego nie funkcjonują przedsiębiorstwa lub instytucje naukowe, które prowadzą prace związane z namnażaniem się wirusa SARS-CoV-2.

IV.6. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi, produktami biobójczymi i kosmetykami

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami, preparatami biobójczymi, detergentami, środkami ochrony roślin, kosmetykami w zakresie produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania, w 2022 r. przeprowadzono:

- 49 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami),
- 7 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 2 kontrole wprowadzających do obrotu oraz stosujących prekursorów kategorii 2 i 3,
- 8 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 8 kontroli w zakresie obrotu kosmetykami.

Tab.4. Nadzór nad chemikaliami – ewidencja obiektów

Liczba obiektów w ewidencji w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami					
Producenci	Importerzy	Dalsi użytkownicy – formulatorzy (producenci mieszanin)	Dystrybutorzy substancji chemicznych i ich mieszanin	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami)	Razem:
0	0	4	11	94	109

Tab.5. Nadzór nad chemikaliami – kontrole

Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami:					
Producenci	Importerów	Dalsi użytkownicy – formulatorzy (producenci mieszanin)	Dystrybutorzy substancji chemicznych i ich mieszanin	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami)	Razem:
0	0	0	7	49	56

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2289, ze zm.) oraz rozporządzeń wykonawczych do cytowanej ustawy, rozporządzenia (WE) 1907/2006 REACH i rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP.

Na terenie powiatu jarocińskiego żaden obiekt nie prowadzi działalności zajmującej się produkcją substancji chemicznych podlegających rejestracji.

Przed wprowadzeniem do obrotu substancji lub mieszanin (preparatów chemicznych) dostawca zobowiązany jest dokonać klasyfikacji i oznakowania zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP. Rozporządzenie CLP jest prawnie wiążące we wszystkich państwach członkowskich i odnosi się bezpośrednio do przemysłu. Zgodnie z przepisami CLP etykieta ma informować wszystkich tych, którzy mają styczność z substancją chemiczną o związanych z nią zagrożeniach. Przykłady produktów stwarzających zagrożenie: niektóre rozpuszczalniki, farby, lakiery, kleje, preparaty do udrażniania rur, mieszaniny zawierające składniki ropopochodne, środki ochrony roślin, produkty biobójcze. Aby ostrzec użytkownika o zagrożeniu i poinformować o sposobie bezpiecznego stosowania, opakowania chemikaliów muszą być właściwie oznakowane. Opakowania niektórych produktów stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka (np. toksycznych, działająco drażniąco na skórę, rakotwórczych kat. 2, mutagennych kat. 2), które są sprzedawane ogółowi społeczeństwa, muszą posiadać wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Ponadto w przypadku obrotu substancjami i mieszaninami stwarzającymi zagrożenie, dostawca ma obowiązek przekazać ich karty charakterystyki klientom przemysłowym w łańcuchu dostaw. CLP wprowadza nowe piktogramy określające rodzaj zagrożenia, które różnią się od istniejących symboli.

W ramach nadzoru bieżącego prowadzono również kontrole przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 24, ze zm.) w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie

udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. UE L 167 z 27.06.2012, str. 1 ze zm.). Zadania kontrolne produktów biobójczych obejmują m.in. sprawdzenie:

- posiadania i ważności stosownego pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, wydanego przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
- dostępności karty charakterystyki produktu biobójczego, sporządzonej na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (REACH),
- obecności i statusu prawnego substancji czynnej,
- zawartości substancji nie będących substancjami czynnymi, ale wymagających rejestracji (jako składników mieszanin w rozumieniu rozporządzenia REACH),
- zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót,
- stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej.

W 2022 r. przeprowadzono 8 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

IV.7. Choroby zawodowe

W 2022 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej u osób zatrudnionych w zakładach na terenie powiatu jarocińskiego. Przeprowadzono 4 postępowania w sprawie choroby zawodowej.

PPIS w Jarocinie wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:

- 1 decyzja dotyczyła - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (Borelioza) wymienioną w pozycji 26 wykazu chorób zawodowych,
- 3 decyzje - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat - wymienione w pozycji 15 wykazu określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tj. z 2022 r. poz. 1836), wydanych na podstawie art. 237 § 1 pkt 3-6 i § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1510, ze zm.)

IV.8. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zgodnie z treścią art. 4 § 1 pkt 9a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących: zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050).

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w celu ograniczenia zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, utworzony został rejestr zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, który prowadzi Główny Inspektor Sanitarny. Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszenia dokonuje się w postaci elektronicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny przekazuje niezwłocznie zgłoszenie właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W celu realizacji zadań wynikających z przedmiotowej ustawy na terenie powiatu jarocińskiego prowadzony był stały monitoring obecności środków zastępczych lub produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą być środkami zastępczymi.

W 2022 r. nie powzięto informacji dotyczących przewozu, wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie wpłynęło żadne zgłoszenie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie prowadzi ścisłą współpracę ze Szpitalem Powiatowym i Komendą Powiatową Policji w Jarocinie w tym zakresie.

9. Podsumowanie:

1. W 2022 r. wzmożono nadzór nad wprowadzaniem do obrotu kosmetyków i produktów biobójczych.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

V.1. Informacje ogólne

W roku 2022 stanowisko higieny dzieci i młodzieży obejmowało swym nadzorem 92 placówki nauczania i wychowania:

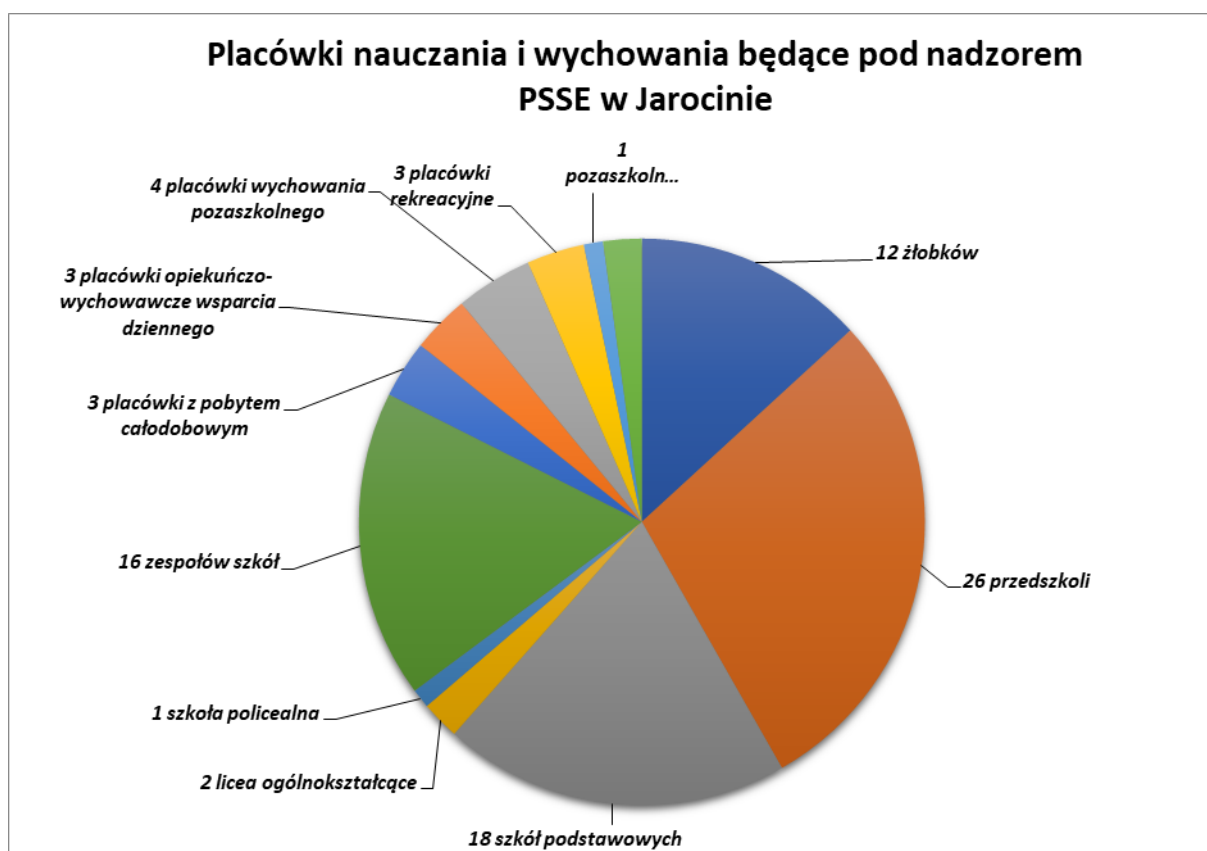
- 12 żłobków,
- 26 przedszkoli i innych ośrodków przedszkolnych realizujących program wyrównywania szans,
- 18 szkół podstawowych,
- 2 licea ogólnokształcące, w tym 1 dla dorosłych,
- 1 szkołę branżową II stopnia,
- 1 szkołę policealną,
- 16 zespołów szkół, w których funkcjonuje: 10 przedszkoli, 13 szkół podstawowych, 5 liceów ogólnokształcących, 3 technika, 1 szkoła branżowa, 1 szkoła specjalna, 1 szkoła policealna,
- 3 placówki z pobytem całodobowym (Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, Dom Dziecka Nr 1 w Górze i Dom Dziecka Nr 2 w Górze),
- 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego,
- 1 poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarocinie,
- 4 placówki wychowania pozaszkolnego (szkoły muzyczne, szkoły językowe),
- 3 placówki rekreacyjne (schroniska młodzieżowe),
- 2 placówki kształcenia ustawicznego.

W roku 2022 utworzono:

- Żłobek „Szalona żyrafa” w Kotlinie,
- Żłobek „Tęczowy Domek III” w Jarocinie,
- Branżową Szkołę II Stopnia w Jarocinie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Roszkowie przekształcony został na Niepubliczną Szkołę Podstawową z Oddziałem Przedszkolnym w Roszkowie,
- Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze został rozdzielony na Dom Dziecka Nr 1 i Dom Dziecka Nr 2.

Zlikwidowano takie obiekty jak:

- Szkolne Schronisko Młodzieżowe przy Szkole Podstawowej w Żerkowie. Pomieszczenia przeszły gruntowny remont i zostały w nich utworzone 3 oddziały przedszkolne należące do Publicznego Przedszkola w Żerkowie, oraz jeden oddział „0” należący do Szkoły Podstawowej w Żerkowie.
- Niepubliczną Szkołę Podstawową w Lubini Małej,
- Szkołę Podstawową w Ludwinowie.

Ogółem pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie na koniec roku 2022 znajdowały się 92 placówki stałe.

W związku z trwającym w I kwartale 2022 r. stanem epidemii, i z uwagi na występowanie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród nauczycieli, uczniów i pracowników szkół i przedszkoli, wielu przedszkolaków i uczniów z poszczególnych placówek nauczania obejmowanych zostawało kwarantanną. Dyrektorzy szkół i przedszkoli występowali z wnioskami do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o zawieszenie zajęć stacjonarnych i przejście na zdalne nauczanie klas czy oddziałów przedszkolnych, obejmowanych kwarantanną. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 25

opinii dotyczących zawieszenia zajęć lekcyjnych w podległych placówkach nauczania i wychowania.

Kontrolą objęto również turnusy zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży zarejestrowane w bazie MEN.

Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Higieny Dzieci i Młodzieży, realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wypoczynku, skontrolował 87 placówek stałych oraz 42 turnusy w czasie trwania wypoczynku zimowego i letniego.

W ramach nadzoru przeprowadzono kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniając ich stan pod kątem technicznym, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonując oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostępności do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, higieny pracy umysłowej, dostępności uczniów do profilaktycznej opieki medycznej).

Ogółem w roku 2022 przeprowadzono 161 kontroli sanitarnych planowanych i doraźnych. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

V.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie powiatu jarocińskiego nie stwierdzono budynków nieprzystosowanych do pobytu dzieci i młodzieży oraz budynków w złym stanie technicznym. W trakcie kontroli sanitarnych nie stwierdzono również zaniedbań w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego w przedszkolach, szkołach różnego typu i innych placówkach nauczania i wychowania.

V.3. Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie placówki nauczania i wychowania powiatu jarocińskiego zaopatrzone są w wodę z sieci wodociągów miejskich lub gminnych, posiadają instalację kanalizacyjną w budynkach oraz wewnętrzne sanitariaty. Posiadają w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych stały dostęp do ciepłej bieżącej wody, zapewniają możliwość korzystania z mydła w dozownikach, papieru toaletowego oraz suszarek/ręczników papierowych lub ręczników indywidualnych. Stan techniczny i porządkowy pomieszczeń sanitarnohigienicznych był prawidłowy.

V.4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oceniono w 35 szkołach (18 szkół podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym i 16 zespołów szkół).

W skontrolowanych szkołach infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawia się następująco:

- wszystkie skontrolowane szkoły posiadają sale rekreacyjno-zastępcze lub sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym,
- wszystkie obiekty posiadają boiska szkolne,
- 28 placówek prowadzi dodatkowo zajęcia, wykorzystując do tego sale gimnastyczne i boiska/stadiony należące do innych placówek, halę sportową, siłownię oraz prowadzi zajęcia na basenie.

Ponadto Szkoła Podstawowa w Noskowie, Szkoła Podstawowa w Górze oraz Szkoła Podstawowa w Komorzu Przybysławskim zostały wzbogacone o nowopowstałe sale gimnastyczne z pełnym węzłem sanitarno-higienicznym.

V.5. Higiena procesu nauczania

Meble szkolne

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2022 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów, zwracając również uwagę na prawidłowe, zgodne z PN oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie oraz stan techniczny.

Ocenę przeprowadzono w 5 przedszkolach, 4 szkołach podstawowych i 3 zespołach szkół, gdzie ocenie poddano łącznie 28 oddziałów, w których oceniono 484 stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ergonomicznym dostosowaniu wielkości mebla szkolnego do wzrostu dziecka/ucznia.

W roku 2022 kontynuowano ocenę posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble edukacyjne i sprzęt sportowy.

W 63 skontrolowanych w tym zakresie placówkach stwierdzono, iż placówki posiadają meble zakupione po 1997 roku w następujących odsetkach w stosunku do całości:

- do 25% - 2 placówki,
- do 50% - 5 placówek,
- powyżej 50% - 22 placówki,
- 100% - 33 skontrolowanych placówek,
- 1 placówka posiada meble starego typu, zakupione przed 1997 rokiem.

Meble edukacyjne zakupione przez szkoły i placówki po 1997 roku w 62 placówkach posiadają w 100% certyfikaty.

Posiadanie przez szkoły i placówki sprzętu sportowego zakupionego po 1997 roku przedstawia się następująco: w 57 skontrolowanych placówkach stwierdzono sprzęt sportowy zakupiony po 1997 roku w następującym odsetku do całości: do 25% - 3 placówki, do 50% - 7 placówek, powyżej 50% - 11 placówek, 100% - 36 placówek. Sprzęt sportowy w skontrolowanych placówkach zakupiony po roku 1997 w 57 obiektach posiada w 100% certyfikaty.

Rozkład zajęć szkolnych

Podczas bieżących kontroli szkół, ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Ocenie poddano 479 oddziałów w 34 placówkach szkolnych (202 oddziały w 18 szkołach podstawowych, 21 oddziałów w 1 liceum ogólnokształcącym, oraz 256 oddziałów w 15 zespołach szkół).

W roku 2022 w 8 szkołach podstawowych w 96 oddziałach, w 1 liceum ogólnokształcącym w 2 oddziałach i w 10 zespołach szkół w 99 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a w szczególności większą niż 1 godzina różnicę w rozpoczynaniu zajęć pomiędzy dniami w tygodniu. W głównej mierze nieprawidłowości w planach lekcji wynikają z braku dostatecznej liczby nauczycieli dla danego przedmiotu. Nauczyciele prowadzą zajęcia z danego przedmiotu w różnych placówkach na terenie powiatu, w związku z powyższym, dyrektorzy szkół zmuszeni są dostosować rozkład zajęć lekcyjnych do możliwości pracy danego nauczyciela.

V.6. Opieka medyczna

W istniejących i skontrolowanych na terenie powiatu jarocińskiego placówkach szkolnych opieka medyczna sprawowana jest przez pielęgniarki/higienistki środowiska szkolnego. Na 35 skontrolowanych w tym zakresie placówek nauczania, w 31 szkołach zorganizowany został gabinet pielęgniarki szkolnej, jednak w 3 gabinetach brak jest dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody. W 4 placówkach (3 szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół), pielęgniarka szkolna świadczy swoje usługi w pomieszczeniach zastępczych (np. gabinet dyrektora).

V.7. Prowadzenie dożywiania w szkołach

W 35 skontrolowanych placówkach szkolnych ocenie poddano sposoby dożywiania uczniów. W wyniku oceny stwierdzono:

- 14 szkół, w których posiłki przygotowywane są na miejscu,
- 13 szkół, które korzystają z posiłków dowożonych,
- z posiłków obiadowych skorzystało łącznie 3680 uczniów,
- w 5 placówkach dla 655 przedszkolaków przygotowywane są śniadania,
- w 29 placówkach dzieciom podawane są napoje (głównie herbata), liczba korzystających dzieci to 3633,
- z posiłków dofinansowanych korzysta 320 uczniów,
- skontrolowane placówki uczestniczyły w programie wydawania mleka w opakowaniach jednorazowych z którego skorzystało 3510 dzieci, jak i z programu świeże owoce i warzywa, z którego skorzystało 3997 dzieci,
- w 6 placówkach prowadzone są sklepiki szkolne, w 27 placówkach dzieci mają dostęp do automatów z napojami oraz ze zdrową żywnością.

V.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku 2022 podczas kontroli stwierdzono, iż w 20 placówkach (w 10 szkołach podstawowych, w 1 liceum ogólnokształcącym oraz w 9 zespołach szkół) funkcjonują szkolne pracownie chemiczne lub fizyko-chemiczne, posiadające substancje chemiczne i ich mieszaniny. Wszystkie skontrolowane w tym zakresie szkoły posiadają aktualne spisy substancji wraz z kartami charakterystyk. Postępowanie z w/w substancjami i ich przechowywanie jest prawidłowe. Nauczyciele wyposażeni są w środki ochrony indywidualnej (fartuchy, rękawice, okulary ochronne) a w pracowniach lub w ich pobliżu, znajduje się dostęp do bieżącej wody.

V.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

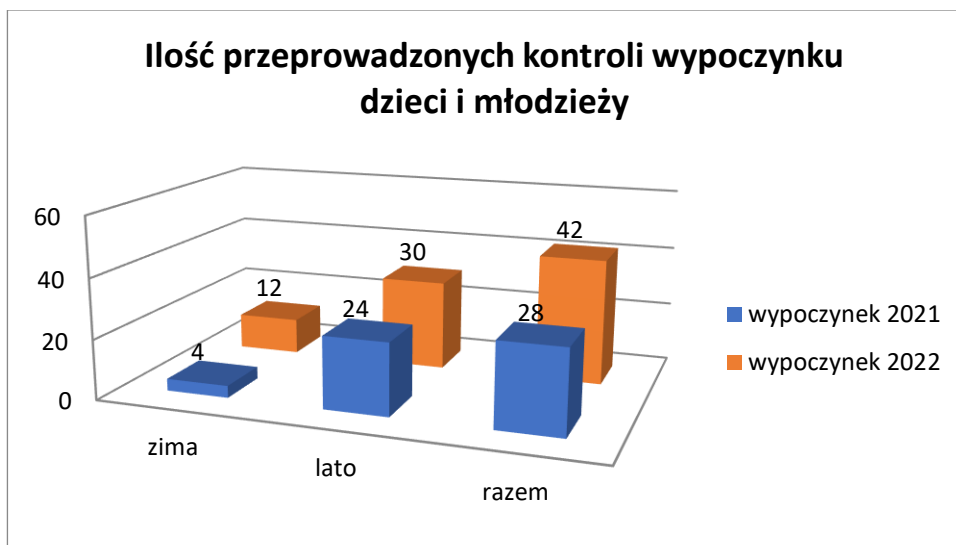
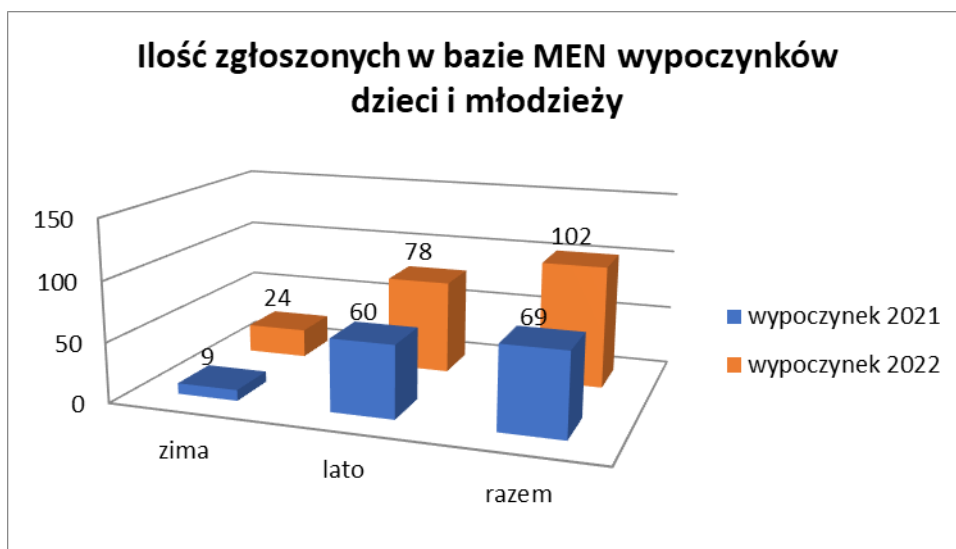
W roku 2022 na terenie powiatu jarocińskiego w bazie MEN zarejestrowane zostały 102 turnusy letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży (w tym 56 w miejscu zamieszkania i 46 wyjazdowych).

W okresie zimowego wypoczynku skontrolowano 12 turnusów wypoczynku (8 półkolonii, 4 obozy), w których uczestniczyło łącznie 431 dzieci.

W okresie ferii letnich skontrolowano 30 wypoczynków, w których uczestniczyło łącznie 1257 dzieci. 10 wypoczynków zorganizowanych zostało w obiektach całorocznych (hotele),

1 wypoczynek zorganizowany został w budynku służącym okazjonalnie do wypoczynku oraz zorganizowanych zostało 19 wypoczynków w miejscu zamieszkania (tzw. półkolonie).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia uczestnikom właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz opieki medycznej. Zapewniono bardzo dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji.

V.10. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu

We wszystkich skontrolowanych placówkach przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. W placówkach nauczania i wychowania zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych obowiązuje całkowity zakaz używania w/w substancji bez możliwości wydzielenia palarni dla osób palących. W widocznych miejscach w obiektach nauczania i wychowania umieszczone są oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie używania w/w substancji.

V.11 Podsumowanie:

1. W roku 2022 wykonano wszystkie zaplanowane na rok kontrole sanitarne. Nie skontrolowano 3 z zaplanowanych do kontroli obiektów, które w roku 2022 zostały zlikwidowane (Szkolne Schronisko Młodzieżowe przy Szkole Podstawowej w Żerkowie, Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Lubini Małej oraz Szkoła Podstawowa w Ludwinowie).
2. Sukcesywnie wzrasta liczba nowo powstających żłobków na terenie powiatu jarocińskiego.
3. W związku z dużą atrakcyjnością kompleksów hotelowych znajdujących się na terenie powiatu, co roku wzrasta liczba organizowanych wypoczynków. W okresie ferii letnich dużą popularnością cieszą się również półkolonie organizowane przez kluby sportowe, fundacje, stowarzyszenia czy szkoły.
4. Podczas kontroli zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, organizatorzy wypoczynku zapewnili właściwe warunki higieniczno-sanitarne dla uczestników wypoczynku, przestrzegali procedur służących ograniczeniu ryzyka zakażenia dzieci i młodzieży oraz kadry w czasie trwania epidemii COVID-19.

VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

VI.1. Głównym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz nad materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, jest sprawdzanie czy przedsiębiorcy sektora spożywczego odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności, spełniają wymagania obowiązujących przepisów, których celem jest ochrona i zapewnienie zdrowia i ochrona życia człowieka. Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie w 2022 r. nadzorował 802 obiekty (w 2021 r. – 829), w tym:

- 792 zakłady żywności i żywienia,
- 10 obiektów obrotu i produkcji materiałów oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Skontrolowane zostały ogółem 322 obiekty, co stanowi 40,2 % wszystkich obiektów w ewidencji. Natomiast łącznie przeprowadzono 405 kontroli sanitarnych:

- 403 kontrole w obiektach żywności i żywienia,
- 2 kontrole w obiektach wytwórni i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,

W harmonogramie urzędowych kontroli na 2022 r. zaplanowano 196 kontroli sanitarnych, skontrolowano 165 obiektów, a 31 uległo likwidacji. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 151 decyzji (53 zatwierdzające, 92 wykreślające) oraz 61 decyzji płatniczych i 6 decyzji administracyjnych z terminami usunięcia uchybień. Nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1700 zł.

Tab. Nr 1 Podstawowe wskaźniki działalności kontrolnej Oddziału w latach 2021 i 2022

Rodzaj danych	2021	2022
Liczba obiektów wg ewidencji	829	802
Liczba obiektów skontrolowanych	288	322
Liczba obiektów ocenionych	119	165
Liczba kontroli	325	405
Liczba decyzji	5 merytorycznych 79 zatwierdzających	6 merytorycznych 53 zatwierdzające
Liczba decyzji wstrzymania działalności	-	-
Liczba mandatów/kwota	4/1400 zł	7/1700 zł
Wysokość średniego mandatu /zł/	350 zł	242 zł
Liczba wniosków do sądu	-	-
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	103	97
Odsetek próbek kwestionowanych	-	2%
Liczba pobranych próbek sanitarnych	-	-
Odsetek kwestionowanych próbek sanitarnych	-	-

Największą grupę nadzorowanych obiektów na terenie powiatu, podobnie jak w minionych latach, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 495, co stanowi 61,7% wszystkich obiektów według ewidencji.

Wymagania prawa żywnościowego nakładają na przedsiębiorców branży spożywczej obowiązki, w celu zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz systemu HACCP. Zasady GHP/GMP posiadają wdrożone wszystkie zakłady, a system HACCP obowiązuje w 405 zakładach. Zakłady posiadające wdrożony system HACCP utrzymują go, a nowo powstające od samego początku działania systematycznie wdrażają system.

VI.2. Działania w ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

W roku 2022 otrzymano 33 powiadomienia o produktach, które nie spełniają wymagań przepisów prawa, stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumenta w tym:

- 18 powiadomień alarmowych,
- 15 powiadomień informacyjnych.

Zgodnie z przekazanymi listami dystrybucyjnymi podejmowane były działania mające na celu sprawdzenie występowania w obrocie kwestionowanego produktu oraz nadzorowanie jego wycofania. Każdorazowo postępowanie w takich przypadkach prowadzone jest zgodnie z obowiązującą procedurą funkcjonowania systemu RASSF.

Ponadto, w związku z kwestionowanymi wynikami badań laboratoryjnych 2 próbek żywności (marchew oraz kapusta biała), pobranych w obiektach na terenie powiatu jarocińskiego w ramach urzędowej kontroli żywności, przygotowane zostały powiadomienia w systemie RASFF.

VI.3. Najczęściej stwierdzane uchybienia w najbardziej znaczących grupach obiektów

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 6 decyzji administracyjnych z terminami usunięcia uchybień i nałożył 7 mandatów karnych.

Tab. Nr 3 Odsetek obiektów uznanych za niezgodne z wymaganiami w poszczególnych grupach w 2022 r. oraz porównanie z poprzednim rokiem

Rodzaj obiektów	2021		2022	
	Liczba ocenionych	% obiektów niezgodnych	Liczba ocenionych	% obiektów niezgodnych
Obiekty obrotu żywnością	64	1,5	95	1,05
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	15	6,6	24	4,1
Obiekty produkcji żywności	17	-	18	5,5

Obiekty niezgodne stwierdzono w grupach: sklepy spożywcze, obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego oraz produkcja żywności – inne wytwórnie żywności. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę obiektów ocenionych w 2022 r. (tj. 165 obiektów), za niezgodne z wymaganiami prawa żywnościowego uznano 1,8%, a w 2021 r. 1,6% ogółu przy 119 ocenionych obiektach.

VI.3.1. Opis grup obiektów w kolejności od tych o najgorszym stanie sanitarnym (najwyższy % obiektów niezgodnych).

Obiekty obrotu żywnością – sklepy spożywcze

W 2022 r. zarejestrowano 495 obiektów obrotu żywnością, skontrolowano 205 obiektów, a oceniono 95 zakładów, z czego 1 został oceniony jako niezgodny z wymaganiami, z uwagi na brak czystości i porządku oraz niehigieniczną sprzedaż. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym.

W 2022 r. zarejestrowano 273 sklepy spożywcze. Skontrolowano 152 zakłady, czyli 55,7% ogółu sklepów. Sklepy spożywcze to największa grupa nadzorowanych zakładów - stanowiły 34% ogółu obiektów ewidencjonowanych. Stan techniczny i sanitarny sklepów jest zróżnicowany. Dobrze oceniane są duże i nowe sklepy spożywcze, a zastrzeżenia higieniczne częściej dotyczyły małych zakładów. Stwierdzane nieprawidłowości to:

- przechowywanie żywności nietrwałej poza urządzeniami chłodniczymi, a produktów nieopakowanych w sposób narażający na zanieczyszczenie,
- brak właściwej segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,
- oferowanie do sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- nieprawidłowy stan techniczny podłóg, ścian oraz sufitów.

W sklepach spożywczych przeprowadzono 186 kontroli sanitarnych oraz wydano 4 decyzje administracyjne. Dotyczyły głównie nieprawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów oraz

wyposażenia i urządzeń. W konsekwencji nieprzestrzegania wymagań dotyczących zachowania czystości oraz higieny sprzedaży, nałożono 5 mandatów na sumę 900 zł, w tym 2 w supermarketach na kwotę 200 zł.

Do badań laboratoryjnych pobrano w sklepach 93 próbki żywności, z czego 87 w supermarketach. Zakwestionowano 2 próbki – kapusty białej i marchwi, w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu dla pestycydów. W tych sprawach przygotowano formularze powiadomień RASFF i przekazano je do WPWIS.

We wszystkich ewidencjonowanych sklepach spożywczych zostały opracowane i wdrożone procedury dobrej praktyki higienicznej, natomiast w 204 sklepach, co stanowi 74,7% ogółu liczby sklepów wdrożono HACCP. Pozostałe zakłady są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji.

Obiekty produkcji żywności

W 2022 r. w ewidencji zakładów produkcji żywności zarejestrowano 168 zakładów (w tym 127 producentów pierwotnych, RHD i dostawców bezpośrednich). Skontrolowano 41 obiektów, w których przeprowadzono 72 kontrole, a 18 zostało ocenionych (w tym 1 jako niezgodny z wymaganiami). W rejestrze zakładów nadzorowanych znajduje się 9 piekarni. W 2022 r. skontrolowano 7 obiektów, a 5 oceniono na podstawie arkusza – wszystkie uzyskały ocenę pozytywną. Jednak z uwagi na zły stan ścian i sufitów wydano decyzję nakazującą usunięcie niezgodności – zarządzenia zostały wykonane. Do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki mąki pszennej Graham w kierunku mykotoksyn, które uzyskały wynik prawidłowy. Wszystkie piekarnie wdrożyły zasady GHP oraz HACCP.

W grupie „Inne wytwórnie żywności” za brak bieżącej czystości w pomieszczeniach magazynowych oraz niewłaściwe przechowywanie surowców używanych do produkcji, nałożono mandat karny na kwotę 500 zł.

Obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego

W rejestrze zakładów nadzorowanych przez organ znajdują się 83 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 37 zakładów małej gastronomii. W 2022 r. skontrolowano i oceniono na podstawie arkusza oceny 24 zakłady, w tym 11 zakładów małej gastronomii. Jeden zakład (restauracja) oceniono jako niezgodny z wymaganiami sanitarno-higienicznymi, z uwagi na brak zachowania czystości i porządku oraz nieprawidłowe przechowywanie żywności, zarówno w zakresie stosowania odpowiednich temperatur, jak i właściwej segregacji żywności o różnym stopniu przetworzenia. Osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym w kwocie 300 zł oraz wydano decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu

sanitarno-higienicznego. Ogółem w 45 skontrolowanych zakładach przeprowadzono 54 kontrole, w tym 1 kontrolę interwencyjną. W czasie przeprowadzania urzędowych kontroli żywności w zakładach żywienia zbiorowego stosujących tłuszcz do głębokiego smażenia oraz produkty pochodzenia zwierzęcego, zwracano szczególną uwagę na ich jakość, pochodzenie i sposób utylizacji. Przedmiotem kontroli były również produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, czyli materiał kategorii 3. Kontrolowano procedury w tym zakresie oraz dokumentację towarzyszącą przekazywaniu odpadów zakładom utylizacyjnym, jak i sposób ich higienicznego gromadzenia.

VI.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę bezpieczeństwa żywności i materiałów do kontaktu ze środkami spożywczymi przeprowadzały akredytowane laboratoria. Na rok 2022, zgodnie z rocznym planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, zostało zaplanowanych 97 próbek, z czego 45 przypadało na próbki mikrobiologiczne, a 51 na próbki do badań chemicznych. Pobrano również 1 próbkę w kierunku zbadania migracji specyficznej. Nie pobrano dodatkowych próbek. Plan poboru wykonano w 100%. W 2022 r. zakwestionowano 2 próbki – marchwi i kapusty białej (w 2021 r. nie odnotowano kwestionowanych próbek), w związku z tym utworzono powiadomienia w ramach funkcjonowania systemu RASFF. Obie próbki zostały zakwestionowane z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów, w związku z czym poinformowano również właściwe terenowo oddziały Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako organ odpowiedzialny za nadzór nad stosowaniem pestycydów w produkcji roślinnej.

VI.5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku.

W 2022 r. pod nadzorem znajdowało się 10 obiektów zajmujących się produkcją lub obrotem przedmiotami użytku do kontaktu z żywnością. Było to 5 zakładów produkujących materiały do kontaktu z żywnością takie jak torebki papierowe, pojemniki gastronomiczne, opakowania kartonowe, a także zajmujące się konfekcjonowaniem papieru śniadaniowego oraz 5 obiektów obrotu tymi materiałami. W 2022 r. pobrano do badania laboratoryjnego 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – były to talerze badane w kierunku migracji specyficznej. Próbkę nie została zakwestionowana.

VI.6. Nadzór nad suplementami diety

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie znajduje się jedna firma konfekcjonująca i produkująca na zlecenie firm zewnętrznych suplementy diety. W omawianym roku obiekt został skontrolowany i dokonano oceny 1 partii wybranego suplementu. Zakres kontroli obejmował znakowanie i analizę składu na podstawie udostępnionej dokumentacji. Nie stwierdzono niezgodności.

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Jarocinie znajdują się również 2 podmioty zajmujące się sprzedażą internetową suplementów diety. W 2022 r. oceniono w sumie 9 suplementów diety w zakresie zgodności oznakowania z obowiązującymi przepisami prawa, które oferowane są na stronach internetowych. W jednym przypadku (suplement diety Ravestin) wszczęto postępowanie administracyjne, dotyczące naruszenia wymagań rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Niezgodności te dotyczyły treści prezentowanych na stronach internetowych w ofertach sprzedaży w/w suplementu wprowadzonego do obrotu. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami została wydana decyzja administracyjna nakazująca usunięcie niezgodności.

Zgodnie z planem poboru próbek na rok 2022 pobrano 6 próbek suplementów w kierunku znakowana i badań – próbki nie zostały zakwestionowane.

VI.7 Nadzór nad obrotem grzybami oraz zatrucia

Nadzór nad grzybami, wprowadzanymi do obrotu handlowego w minionym sezonie na terenie powiatu jarocińskiego, odbywał się na targowisku w Jarocinie i wzorem lat minionych prowadził go wykwalifikowany grzyboznawca, zatrudniony przez administratora targowiska. W ramach działań profilaktycznych specjaliści zatrudnieni w PSSE udzielili 18 porad w zakresie przynależności gatunkowej grzybów. W omawianym roku sprawozdawczym nie zgłoszono zatruc pokarmowych po spożyciu grzybami, jak również zbiorowych zatruc pokarmowych.

VI.8. Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego

W 2022 r. sposób żywienia oceniono w 11 obiektach. Kierując się ogólnymi zasadami prawidłowego układania jadłospisów w kontrolowanych obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania i sporządzania jadłospisów.

VI.8.1. Żywnienie w szkołach

W 2022 r. dokonano oceny 2 jadłospisów w stołówkach szkolnych. Jakościowa ocena teoretyczna poszczególnych posiłków według ogólnych zasad prawidłowego układania jadłospisów, nie wykazała nieprawidłowości. Przy planowaniu żywienia wykorzystano modelowe racje pokarmowe, co zapewniło prawidłowy udział poszczególnych grup produktów spożywczych w żywieniu.

W związku z obowiązującym tzw. rozporządzeniem „sklepikowym” podczas przeprowadzanej oceny sposobu żywienia w obiekcie, dokonano analizy w zakresie spełnienia wymagań rozporządzenia. W ocenianych jadłospisach stwierdzono prawidłowe planowanie owoców i warzyw, mleka oraz przetworów mlecznych. Podawane napoje nie były dosładzane cukrem ani substancjami słodzącymi. Zupy oraz sosy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych.

VI.8.2. Żywnienie w przedszkolach

W 2022 r. w 4 stołówkach przedszkolnych dokonano oceny podstawowych posiłków zawartych w jadłospisie. Stwierdzono właściwe planowanie żywienia. Środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci spełniały wymagania dla danej grupy wiekowej, wynikające z aktualnych norm żywienia oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Posiłki były przygotowywane z naturalnych składników. Do śniadań wykorzystywano pieczywo z każdego rodzaju.

VI.9. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi

W ramach współpracy z jednostkami administracji państwowej przekazano władzom powiatu jarocińskiego informacje o podjętych działaniach w ramach zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu jarocińskiego.

W przypadkach stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących nieprawidłowej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie przekazywał stosowne informacje właściwemu miejscowemu organowi Inspekcji Weterynaryjnej. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną dotyczyła również przekazywania wyników badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pochodzenia zwierzęcego.

W ramach współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa skontrolowano 2 podmioty produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego, w związku z realizacją Planu działania na rok 2022. Wyniki kontroli były niekwestionowane, próbek nie pobierano.

VI.10. Podsumowanie:

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia nadzorowanych w 2022 r. w powiecie jarocińskim utrzymany został na podobnym poziomie w stosunku do roku 2021. Na utrzymanie powyższego stanu wpływ ma w dużym stopniu modernizacja obiektów, jak również wprowadzenie systemów zapewnienia jakości. Stan sanitarno-higieniczny wykazuje zróżnicowanie w poszczególnych grupach podmiotów żywnościowych. Nieprawidłowości stwierdza się najczęściej w miejscach obrotu żywnością oraz w obiektach żywienia zbiorowego otwartego.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych,
- zachowania właściwej higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia,
- kontroli producentów pierwotnych w gospodarstwach ze szczególnym uwzględnieniem owoców miękkich i warzyw.

VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

VII.1. Działania podejmowane w 2022 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie wynikały przede wszystkim z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb środowiska lokalnego. Realizowane działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia dotyczyły następujących zagadnień:

- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- profilaktyki szczepień ochronnych,
- profilaktyki grypy,
- profilaktyki chorób odkleszczowych,
- profilaktyki higieny osobistej, w tym profilaktyki higieny jamy ustnej,
- promowania zdrowego stylu życia w zakresie żywienia i aktywności fizycznej,
- profilaktyki chorób nowotworowych.

Realizacja zagadnień problemowych

Na terenie powiatu jarocińskiego realizowane były programy edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim - inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz wojewódzkim - inicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

VII.2. Do działań, które realizowane były na terenie całego kraju, w tym także na terenie powiatu jarocińskiego zaliczamy następujące zagadnienia:

VII.2.1. Profilaktyka HIV/AIDS - realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

W ramach działań profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczanie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie realizowała projekt edukacji rówieśniczej „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV”, którego celem było podniesienie poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS wśród młodzieży szkolnej oraz zachęcanie

jej do przekazywania zdobytej wiedzy w dalszej edukacji rówieśniczej. Zorganizowano 2 szkolenia z udziałem uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie i Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach, łącznie dla 33 osób. Uczestnicy szkolenia wysłuchali wykładu oraz wzięli udział w warsztatach, podczas których określali stopień ryzyka zakażenia HIV, uczyli się asertywnych zachowań. Przeprowadzono ocenę wiadomości młodzieży z zakresu HIV/AIDS przez zastosowanie kwestionariusza ankiety przed i po zakończeniu szkolenia. Uczestnicy projektu otrzymali dyplom „Młodzieżowego Lidera Zdrowia” uprawniający do przekazywania wiedzy o HIV/AIDS rówieśnikom w środowisku szkolnym.

Coroczna akcja „**Bezpieczne Walentynki**” w związku z sytuacją epidemiczną została przeprowadzona w formie internetowej. Dyrektorzy placówek oraz szkolna służba zdrowia rozpropagowali informację poprzez platformy edukacyjne dostępne dla uczniów. W Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach przeprowadzono konkurs w formie elektronicznej – „Test wiedzy o zakażeniach przenoszonych drogą płciową”, w którym udział wzięli uczniowie klas III. Ponadto w „Gazecie Jarocińskiej” ukazał się artykuł „Zrób test na HIV, zapewnij bezpieczeństwo sobie i bliskim. Walentynki to dobra okazja”.

W Szkole Podstawowej nr 2 w Jarocinie i Szkole Podstawowej w Żerkowie przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla uczniów klas VII, których celem było podniesienie wiedzy w zakresie zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS.

W każdą третią niedzielą maja obywa się Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS. Organizatorzy chcieli uczcić pamięć tych wszystkich, którzy odeszli z powodu tej choroby, zwrócić uwagę na potrzebę pomocy oraz wsparcia dla osób żyjących z HIV oraz chorych na AIDS. Informację o obchodach tego święta zamieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu ogłosiła konkurs adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych na fotografię pod hasłem „Nie daj szansy AIDS”. Na etap powiatowy konkursu przesłano 11 prac z trzech placówek - Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 w Jarocinie oraz Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Jarocinie. Laureatka etapu powiatowego z ZSP-B w Tarcach otrzymała wyróżnienie w etapie wojewódzkim konkursu. Nagrody

w konkursie ufundowało Starostwo Powiatowe w Jarocinie oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie.

W roku 2022 kontynuowano współpracę z dyrekcją Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach w ramach organizacji konkursu powiatowego pod hasłem „**Nieśmy pomoc**” dla uczniów klas I placówki. Partnerami w organizacji konkursu było Starostwo Powiatowe w Jarocinie, Polski Czerwony Krzyż - Oddział Terenowy w Jarocinie.

W ramach obchodów 1 grudnia Światowego Dnia AIDS w Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach zorganizowano uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu na infografikę pod hasłem „**Nie daj szansy AIDS**”. Laureatom konkursu wręczono nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Jarocinie i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie.

Obchody Światowego Dnia AIDS zorganizowano w Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych. W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS współpracowano z Gazetą Jarocińską, przekazano informację na temat HIV/AIDS oraz udostępniono wykaz Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych wykonujących badania w kierunku wirusa HIV. Informacje zostały zamieszczone również na stronie internetowej i Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

VII.2.2. Profilaktyka palenia tytoniu

W 2022 r. kontynuowano działania w ramach profilaktyki tytoniowej w oparciu o Narodowy Program Zdrowia, Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych.

W II kwartale 2022 r. uczniowie klas V wzięli udział w konkursie „**Palić, nie palić - oto jest pytanie?**”. Zadaniem konkursowym było wykonanie fotografii pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” na temat szkodliwości palenia tytoniu. Celem konkursu było poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków używania e-papierosów, promowanie nieużywania e-papierosów, szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej oraz kształtowanie postaw asertywnych wobec osób inhalujących e-papierosy.

Do etapu powiatowego przystąpiło 10 szkół z powiatu jarocińskiego, w etapie szkolnym wzięło udział 52 uczestników, natomiast w etapie powiatowym 10 uczniów. Fundatorem nagród dla laureatów etapu powiatowego było Starostwo Powiatowe w Jarocinie oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie.

W ramach profilaktyki antytytoniowej zrealizowane zostały dwie interwencje nieprogramowe: **Światowy Dzień bez Tytoniu** oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia**.

Światowy Dzień bez Tytoniu przebiegał pod hasłem „Zatrzuwając naszą planetę”. W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Jarocinie zorganizowano imprezę prozdrowotną na terenie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Jarocinie. Uczniowie placówki wzięli także udział w konkursie szkolnym „Dzień bez tytoniu”, który został objęty patronatem honorowym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie. Podczas tego wydarzenia zorganizowano punkt informacyjny z materiałami edukacyjnymi, przygotowano wystawy prac plastycznych uczestników konkursów, a także prowadzono badania za pomocą smokolizera. W Gazecie Jarocińskiej ukazał się artykuł „Ostatniego dnia maja obchodzimy Światowy Dzień bez Tytoniu”.

Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzimy co roku w trzeci czwartek listopada. Celem akcji jest zachęcenie palaczy do odstawienia papierosów przynajmniej na jeden dzień. Pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zorganizował punkt informacyjny w Urzędzie Miasta i Gminy w Żerkowie dla mieszkańców gminy Żerków, a także przeprowadził prelekcję dla wychowanek w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Cerekwicy Nowej. Uczniowie klas V-VIII w Szkole Podstawowej w Żerkowie uczestniczyli w pogadance na temat szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów. Ponadto w wydaniu internetowym „Gazety Jarocińskiej” opublikowano artykuł na temat szkodliwości palenia.

Realizowano projekt edukacyjny w zakresie edukacji antynikotynowej „**Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra tytoń**” wśród 19 uczniów klasy VIII Szkoły Podstawowej w Górze. W części teoretycznej młodzież dowiedziała się, jakie choroby wywołuje palenie tytoniu, poznała skład dymu tytoniowego i jego wpływ na organizm ludzki, zapoznana została również z cyklem uzależnienia od nikotyny oraz pojęciem biernego palenia. Podczas zajęć warsztatowych uczniowie wspólnie opracowywali definicję uzależnienia, dyskutowali o przyczynach palenia tytoniu, uczyli się umiejętności asertywnego zachowania, obliczali koszty związane z paleniem tytoniu, przygotowywali projekty kampanii antynikotynowych.

W roku 2022 r. Główny Inspektorat Sanitarny wraz z Narodowym Instytutem Onkologii – Państwowym Instytutem Badawczym przystąpił do realizacji kolejnej edycji ogólnopolskiego badania ankietowego „Światowe badanie postaw wobec palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej” (Global Youth Tobacco Survey – GYTS) na reprezentatywnej ogólnopolskiej grupie uczniów w wieku 13-15 lat. Z terenu powiatu jarocińskiego do badania wytypowani zostali uczniowie klasy VII z Zespołu Szkół w Siedleminie. Badanie zostało

przeprowadzone przez asystenta ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia i starszego asystenta ds. higieny dzieci i młodzieży, pełniących funkcję ankieterów terenowych.

W 2022 r. kontynuowano realizację programu edukacyjnego o tematyce antytytoniowej „**Czyste Powietrze Wokół Nas**” skierowanego do dzieci 5-6 letnich i ich rodziców oraz programu „**Bieg po zdrowie**” skierowanego do uczniów klas IV szkół podstawowych i ich rodziców.

***Program edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas”**, którego głównym celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub w otoczeniu dorosłych palących tytoń.

Programem objęto 352 dzieci 5-6 letnich z 15 placówek przedszkolnych oraz 72 rodziców.

Kadra pedagogiczna realizująca program otrzymała pomoce dydaktyczne służące do przeprowadzania zajęć edukacyjnych z dziećmi.

***Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”**, którego celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Program podaje zmianę postrzegania, co jest normą w społeczeństwie. Zmiana norm społecznych może wpłynąć na obecnych i potencjalnych przyszłych palaczy poprzez sprawienie, że wyroby tytoniowe będą mniej pożądane, mniej akceptowalne i mniej dostępne. Program angażuje również środowisko domowe uczniów.

Realizatorzy programu – kadra pedagogiczna została przygotowana do realizacji programu.

Piąta edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej realizowana była w 16 szkołach podstawowych na terenie powiatu jarocińskiego. Programem objętych zostało 253 uczniów klas IV oraz 233 rodziców.

***Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”**

W roku 2022 realizowano program edukacyjny „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**” dotyczący profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) - adresowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat. Do realizacji programu mogą przystąpić szkoły lub inne miejsca zrzeszające młodzież. Struktura programu oparta jest na 3 częściach. Pierwsza część programu „**Życie i dobre zdrowie podstawowym warunkiem ludzkiej miłości**”, której najważniejszą tezą jest to, że substancje psychoaktywne oszukują, nie dają tego, co obiecują. Druga część programu „**Czy używanie substancji**

psychoaktywnych może popsuć ludzką miłość?”, której głównym celem jest pokazanie strat, jakie substancje psychoaktywne mogą spowodować w zakresie więzi między mężczyzną a kobietą. Trzecia część programu „Substancje psychoaktywne zdrowie prokreacyjne” porusza problematykę zdrowia w aspekcie wpływu obecnych wyborów życiowych - stylu życia na zdrowie ich przyszłego potomstwa. Realizatorzy programu: szkolna służba zdrowia i kadra pedagogiczna wyposażeni zostali w materiały edukacyjne dla uczniów oraz ich rodziców. Programem objęto 362 uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu jarocińskiego oraz wychowanków z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Cerekwicy Nowej.

VII.2.3. Promocja zdrowego stylu życia w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej

*Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

W roku 2022 kontynuowano realizację programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, opracowanego wspólnie przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym

(5-6 letnich) oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenia programu to: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W roku szkolnym 2021/2022 programem objęto 459 dzieci oraz 68 rodziców w 12 przedszkolach.

Ponadto w ramach profilaktyki zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania zorganizowano wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 3 w Jarocinie konkurs gminny „Dbam o zdrowie, umiem pomóc” pod patronatem honorowym Burmistrza Jarocina. Do konkursu przystąpiło pięć drużyn 3-osobowych ze szkół podstawowych z terenu gminy Jarocin. Nagrody zostały ufundowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie i Gminę Jarocin.

Przeprowadzono również zajęcia profilaktyczne w ramach Europejskiego Dnia Zdrowego Jedzenia i Gotowania w Szkole Podstawowej w Komorzu Przybysławskim, a w Szkole Podstawowej w Cielczy przeprowadzono pogadankę na temat zasad zdrowego odżywiania, dobrych nawyków żywieniowych i prowadzenia zdrowego stylu życia.

VII.3. Zagadnienia problemowe zainicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie:

VII.3.1. Program edukacyjny "Mamo, Tato- co Wy na to?"

W roku 2022 kontynuowano realizację programu edukacyjnego pod tytułem „Mamo, Tato – co Wy na to?” skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnich) oraz ich rodziców i opiekunów opracowanego przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W ramach programu opracowane zostały materiały i pomoce programowe: broszura wspólna dla dzieci i ich rodziców oraz odblask dla każdego dziecka biorącego udział w Programie.

Głównym celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na specyfikę rozwoju dzieci, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy.

Kadra pedagogiczna przygotowana została do realizacji programu podczas indywidualnych spotkań z koordynatorem powiatowym – pracownikiem oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie. Programem objęto 767 dzieci 5-6 letnich oraz 847 rodziców w 32 placówkach nauczania i wychowania.

VII.3.2. Program edukacyjny „Wybierz życie – pierwszy krok”

W roku szkolnym 2021/2022 kontynuowano realizację programu edukacyjnego „Wybierz życie - pierwszy krok”, którego celem jest zwiększenie poziomu wiedzy młodzieży oraz ich rodziców na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV (wirusa brodawczaka ludzkiego) w jego powstawaniu. Realizatorami programu były pielęgniarki środowiska szkolnego, które przygotowane zostały do

prowadzenia zajęć z uczniami oraz zostały wyposażone w materiały edukacyjne dla młodzieży i rodziców. Edukacją objęto 910 uczniów klas pierwszych we wszystkich szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu jarocińskiego.

VII.3.3. Akcja informacyjna „Mały kleszcz – duży problem?”

W 2022 r. kontynuowano prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej „Mały kleszcz – duży problem?”. Działania w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych były prowadzone wśród dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także wśród ogółu

społeczeństwa. Przeprowadzono akcje profilaktyczne, szkolenia, zajęcia edukacyjne i warsztaty. Na stronie internetowej PSSE w Jarocinie oraz w mediach społecznościowych zamieszczone zostały materiały edukacyjne otrzymane z Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

VII.3.4. Działania profilaktyczne w zakresie higieny osobistej

W roku 2022 r. prowadzone były działania w zakresie prawidłowej higieny jamy ustnej dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym. Prowadzono pogadanki na temat prawidłowej higieny jamy ustnej z wykorzystaniem modelu szczęki oraz broszury „Mam zdrowe zęby” opracowanej przez pracowników Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Prowadzone działania obejmowały również instruktaż mycia rąk.

VII.4. Inne działania:

VII.4.1. Kampania informacyjna „Wybieraj zdrową żywność”

W roku 2021 Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) rozpoczął kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood, której celem było

uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Akcja edukacyjna skierowana była przede wszystkim do rodziców dzieci

szkolnych i przedszkolnych. W 2022 r. wspólnie z pracownikiem higieny żywności i żywienia przeprowadzono pogadanki dla rodziców w Zespole Szkół w Rusku i Szkole Podstawowej w Woli Książęcej. Ponadto prowadzono kampanie na stronie internetowej PSSE w Jarocinie oraz w mediach społecznościowych.

VII.4.2. Profilaktyka nowotworów skóry – W ramach „Ogólnopolskiego programu profilaktyki nowotworów i edukacji społeczeństwa w makroregionie zachodnim „ABCDE samokontroli znamion” Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła działania edukacyjne na temat zdrowotnych skutków promieniowania, a także profilaktyki czerniaka. Poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnej w mediach społecznościowych, na stronie internetowej, a także dzięki współpracy z lokalnymi mediami edukacją objęto ogół społeczeństwa z terenu powiatu jarocińskiego.

VII.4.3. Profilaktyka wszawicy – Podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wszawicy wśród dzieci i uczniów uczęszczających do placówek nauczania i wychowania. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny.

VII.4.4. Promocja szczepień ochronnych – Podjęte zostały działania w zakresie podniesienia poziomu wiedzy i świadomości lokalnego społeczeństwa na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych. Materiały na temat szczepień przekazywane były do instytucji, urzędów, zakładów pracy, placówek edukacyjnych. W placówkach edukacyjnych przeprowadzano pogadanki na temat szczepień ochronnych dzieci i młodzieży. Materiały edukacyjne zostały zamieszczone na stronie internetowej oraz Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

VII.4.5. Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach.

W związku z Światowym Tygodniem Wiedzy o Antybiotykach i Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach prowadzono działania informacyjno- edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości pracowników ochrony zdrowia oraz ogółu społeczeństwa na zagrożenia wynikające z narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki. W ramach kampanii na stronie internetowej i w mediach społecznościowych prowadzono działania na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, podjęto współpracę z „Gazetą

Jarocińską”, a także zorganizowano wystawę plakatów w Jarocińskim Ośrodku Kultury oraz Kamienicy Kultury.

VII.4.6. Bezpieczny wypoczynek– Podjęto działania edukacyjne podczas półkolonii letnich. Przeprowadzono pogadanki, zajęcia edukacyjne, konkursy plastyczne dla 290 uczestników wypoczynku letniego. Podczas trwania Jarocin Festiwal zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny z materiałami edukacyjnymi. Wspólnie z Komendą Powiatową Policji przeprowadzono akcje profilaktyczne na temat bezpieczeństwa nad wodą i bezpiecznego opalania, a także „Debatę dla seniorów”. W Klubie Senior Plus odbyły się pogadanki na temat profilaktyki nowotworowych chorób skóry i chorób odkleszczowych.

VII.4.7 Podsumowanie:

1. Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie przeprowadza systematycznie monitoring i ocenę poszczególnych edycji w/w przedsięwzięć prozdrowotnych.
2. W 2022 r. przeprowadzono 27 wizytacji placówek nauczania i wychowania, sporządzono 44 oceny realizacji programów edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia.
3. W związku z podejmowanymi działaniami oświatowo-zdrowotnymi zorganizowano 8 szkoleń dla 150 osób uczestników oraz 10 porad dla 12 osób.
4. W związku z oceną obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wziął udział w akcji ważenia tornistrów w 8 placówkach edukacyjnych.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VIII.1. Do głównych zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 roku należało:

- a) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- b) opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- d) kontrolowanie obiektów w trakcie realizacji oraz przeprowadzanie wizji lokalnych,
- e) wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- f) wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

VIII.2. W 2022 roku:

- a) uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 23 dokumentacje projektowe, w tym:
 - pozytywnie bez zastrzeżeń - 20,
 - pozytywnie z zastrzeżeniami - 3,
 - negatywnie - 0,

- b) wzięto udział w 19 odbiorach, z czego 2 dotyczyły zakładów żywności i żywienia. Odbierane obiekty wykonane zostały w oparciu o projekty budowlane w 17 przypadkach zaopiniowane przez rzeczoznawcę oraz w 1 przypadku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie. W 1 przypadku projekt nie posiadał uzgodnień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Nie stwierdzono rażących naruszeń przepisów w projektach zaopiniowanych przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.

Do najczęściej zauważanych usterek w trakcie odbiorów można zaliczyć:

- brak wentylacji lub jej wadliwe bądź złe wykonanie,
 - rozbieżności w stosunku do dokumentacji,
 - zbyt mała ilość punktów zaopatrzenia w wodę,
 - zmiany w technologii.
- c) uzgodniono środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację 9 przedsięwzięć. Uzgodnienia dotyczyły w 5 przypadkach budowy lub rozbudowy obiektów przeznaczonych do chowu zwierząt, a także instalacji fotowoltaicznej, ujęcia wody,

instalacji do powlekania powierzchni środkami zawierającymi związki organiczne oraz osiedla budynków mieszkalnych.

d) zaopiniowano:

- 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 7 zakresów i stopni szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

e) wydano 48 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W 40 przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

f) wydano opinie sanitarne i sporządzono informacje:

- opinie o imprezach masowych - 2
- opinie o regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie - 1
- oceny materiałów do kontaktu z wodą - 1
- zgody w trybie §152, ust.8 warunków technicznych na usytuowanie wyrzutni na poziomie terenu - 1
- informacje dot. zawiadomienia o zakończeniu budowy - 9
- informacje dot. ograniczeń COVID - 3
- przekazanie wniosku o uzgodnienie lokalizacji inwestycji celu publicznego zgodnie z kompetencją - 1
- informacje w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych dla gabinetów fryzjerskich i kosmetycznych - 3
- informacje dot. trybu wydawania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko - 1
- informacje dot. zakresu wymaganych dokumentów do odbioru i zatwierdzenia obiektu - 1

IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii do 31.12.2022 r. wykonało 14624 analiz mikrobiologicznych i parazytologicznych.

W kierunku badań zakażeń pałeczkami Salmonella i Shigella przeprowadzono 13623 analiz, z czego 479 wykonano w ramach nadzoru epidemiologicznego, również dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej.

W laboratorium wykonywane są także badania testów mikrobiologicznej skuteczności sterylizacji sporek oraz badania parazytologiczne dla klientów indywidualnych. W/w badania przeprowadzono w ilości 911 analiz.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii funkcjonujące w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie posiada certyfikat akredytacji nr AB 1209 Polskiego Centrum Akredytacji od 2010 r., który potwierdza wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium, jak również wyniki uzyskiwane w badaniach biegłości.

Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w aktualnym wydaniu zakresu akredytacji wydanie nr 13 z dnia 21 czerwca 2022 r., dostępnym w siedzibie Laboratorium oraz na stronie internetowej Polskiego Centrum Akredytacji.

W dniu 31 marca 2022 r. w laboratorium przeprowadzony został audit Polskiego Centrum Akredytacji w formie spotkania online ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju. Na podstawie pozytywnej oceny, potwierdzającej funkcjonowanie wdrożonego systemu zarządzania w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz kompetencje techniczne do wykonywanych badań zawartych w zakresie akredytacji, laboratorium utrzymało akredytację.

ZAKOŃCZENIE

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wraz z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną realizował zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie było 1269 obiektów. Przeprowadzono 4272 kontrole i wizytacje. Wydano ogółem 402 decyzje (w tym 262 decyzje merytoryczne, 140 decyzji płatniczych) oraz 1 postanowienie. Nałożono 71 mandatów karnych na kwotę 4540 zł. Nie nałożono kar pieniężnych. W ramach nadzoru wykonano ogółem 1928 badań (4466 oznaczeń fizycznych oraz 479 oznaczeń mikrobiologicznych).

Opracowano w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.